

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Тернопільський національний економічний університет

Навчально-науковий інститут міжнародних економічних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу

Ятковська Ірина Олегівна

Впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльність підприємства / Implementation of Information System of Management Solution Acceptance Support in to the Enterprise's Activity

спеціальність: 6.030601 - Менеджмент

освітньо-професійна програма – Управління міжнародним бізнесом

Випускна кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
МАУБ-41/1
Ятковська І.О.

_____ підпис

Науковий керівник:
канд. економ. наук, доцент
Охота В.І.

_____ підпис

Випускну кваліфікаційну роботу
допущено до захисту:

«__» _____ 20__ р.
_____ підпис

Завідувач кафедри

_____ **Ю.П.Гуменюк**
_____ підпис

ТЕРНОПІЛЬ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Інформаційні системи: сутність та особливості застосування.....	6
1.2. Роль інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства	14
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДОЛФІН»	24
2.1. Комплексний економічний аналіз діяльності підприємства	24
2.2. Аналіз інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін» та оцінка їх ефективності.....	37
Висновки до розділу 2	48
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ТОВ «ДОЛФІН».....	50
3.1. Напрями використання нових видів інформаційних систем та технологій на ТОВ «Долфін».....	50
3.2. Проектування автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень на ТОВ «Долфін».....	55
Висновки до розділу 3	64
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	72
ДОДАТКИ.....	83

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасне підприємство - складна соціально-економічна система, для керування якої потрібні нові форми і методи управління. Впровадження інформаційних технологій стає одним із інструментів підвищення якості системи управління підприємством. Інформаційні технології є частиною життєдіяльності всіх сфер суспільства та всіх галузей економіки країни. Впродовж останнього десятиріччя інформаційні технології все більше проникали в бізнес: це системи автоматизованого проектування і програми фінансового, податкового та управлінського обліку. Тому питання використання сучасних інформаційних систем і технологій, їх переваги та недоліки залишаються актуальними.

Незважаючи на досить широке висвітлювання у роботах актуальності впровадження інформаційних технологій, їх ролі, перспектив, не достатньо уваги надається проблемам, які існують у підприємств в цьому напрямку, конкретним крокам щодо впровадження сучасних інформаційних технологій у виробничу діяльність.

Проблема використання інформаційних технологій в управлінні підприємством знайшла своє відображення в працях багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Мейора Т., Стікула І., Коберна А., Македонського М., Матвеева М., Петрова Ю., Бутинця Ф.Ф., Ковальчука Т.М., Пушкаря М.С. Проте дослідження розвитку інформаційних технологій в управлінні підприємством стають все більш актуальними.

Метою бакалаврської роботи є розроблення теоретичних, методологічних засад і практичних рекомендацій щодо впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

Досягнення мети обумовлено вирішенням наступних **завдань**:

- розкрити сутність та особливості застосування інформаційних систем;

- дослідити роль інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства;
- вивчити методичні основи оцінки ефективності застосування інформаційних систем в діяльності підприємства;
- провести комплексний економічний аналіз діяльності підприємства;
- навести характеристику маркетингового середовища ТОВ «Долфін»»
- здійснити аналіз інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін» та оцінку їх ефективності№
- розглянути напрями використання нових видів інформаційних систем та технологій на ТОВ «Долфін»;
- здійснити проектування автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень на ТОВ «Долфін»;
- обґрунтувати ефективність застосування інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень у діяльності ТОВ «Долфін».

Об'єктом дослідження є процеси впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні рекомендації щодо впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

Теоретичною основою та методологічною базою проведеного у роботі дослідження, є наукові праці провідних вітчизняних і закордонних учених в області управління підприємством, застосування інформаційних систем та технологій, менеджменту. Правове поле роботи забезпечили законодавчі та нормативні документи з питань регулювання господарської діяльності. У ході дослідження, аналізу й узагальнення отриманих результатів, використано дані бухгалтерської і статистичної звітності, результати анкетного обстеження експертів.

При проведенні дослідження використовувалися такі **методи**: структурно-логічний і семантичний аналіз; структурного групування;

ситуаційного аналізу; вертикального і горизонтального аналізу; експертних і бальних оцінок, середніх і відносних величин.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в оптимізації теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені методичні підходи й обґрунтовані теоретичні положення, викладені в дипломній роботі, доведені до рівня практичних рекомендацій і можуть бути використані суб'єктами господарювання.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Інформаційні системи: сутність та особливості застосування

Трансформація української економічної системи зумовила принципові зміни в діяльності вітчизняних підприємств. Саме в галузі виробництва проявилися всі переваги ринку, і в той же час загострилися всі проблеми, породжувані ринковими способами організації господарської діяльності. На початку великомасштабних українських реформ вважалося, що створення належного макросередовища не тільки необхідна, але і достатня умова для реорганізації компаній і їх адаптації до ринкового механізму. При цьому не бралися до уваги низька конкурентоспроможність багатьох підприємств ресторанного бізнесу, великий технологічний розрив з розвиненими країнами, а також неадекватна новим умовам система менеджменту. Все це породжувало невиправдано високі трансакційні витрати в економіці, вело до низької конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Входження України в Євросоюз народжує багато нових проблем і в першу чергу проблему конкурентоспроможності українських підприємств. У разі, якщо вітчизняні підприємства не зможуть відповісти на виклики сучасності і не підвищать свою конкурентоспроможність, то будуть витіснені з ринку транснаціональними гігантами. Одним із значущих чинників конкурентоспроможності сьогодні стало застосування на підприємстві інформаційних технологій.

У виробничих процесах ці технології стають обов'язковою умовою високої конкурентоспроможності, і тому їх ефективне використання стало вирішальним фактором успіху підприємств на ринку. Нові інформаційні технології управління не тільки підвищують конкурентоспроможність підприємств, а й сприяють поширенню результативних методів сучасного

менеджменту.

Термін «технологія» походить від грецького слова «techne» - майстерність, мистецтво, а «логія», як зазвичай, знання або наука. Таким чином, технологія - це галузь знань (наука) про майстерність або мистецтво в діяльності людини [8, с.34]. У традиційному розумінні технологія - послідовність дій при перетворенні матеріалів, енергії та інформації. Техніка при цьому виступає як інструментальна база реалізації технології. В даний час термін технологія позначає науку про перетворення матеріалів, енергії, інформації.

Різні види технологій з'явилися одночасно з появою людства: технології запалювання вогню, підтримка вогню, гасіння вогню, технології полювання і рибальства, технології навчання дітей, технології виготовлення знарядь праці, полювання, війни.

В даний час людина використовує мільйони технологій. Якщо в період першої технологічної (аграрної, неолітичної) революції 12 тис. років тому технології змінювалися повільно, в другій технологічній (промисловій) революції, що почалася в XVIII столітті у Великобританії, темп появи нових технологій прискорився, то в третій технологічній революції, що почалася в середині XX століття, технології оновлюються в середньому за 8 років [19, с.19].

В електронних технологіях розглядаються технології генерації, передачі, перетворення і використання електричної енергії в електротехнічних і радіотехнічних пристроях, пристроях автоматики та цифрової електроніки.

Поняття «інформаційні технології» з'явилося в останній третині XX ст., а широке поширення набуло тільки в минулі десять років. Слід зауважити, що іноді говорять не про «інформаційні», а про «інформаційно-комп'ютерні технології». Але оскільки це поняття, в переважній більшості, ототожнюють з обчислювальною технікою, то визначення «комп'ютерні» можна опустити. В основі цього поняття лежить уявлення про технології як про

цілеспрямований процес, який характеризується єдністю об'єкта і специфічністю методів і способів його обробки, завдяки яким відбувається якісна зміна об'єкту. Процеси обробки інформації повністю підходять під це трактування.

Поняття «інформаційної технології», подібно поняттю технології матеріального виробництва, може трактуватися в широкому і у вузькому сенсі. Цим терміном позначають як процеси переробки інформації в цілому, так і процес виготовлення конкретного інформаційного продукту: «інформаційна технологія - це процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки і передачі даних (первинної інформації) для отримання інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища (інформаційного продукту)» [26, с.11]. Розглянемо визначення сутності поняття «інформаційні технології» в різних джерелах (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «інформаційні технології»

Автор/джерело	Визначення поняття «інформаційні технології»
Закон України «Про національну програму інформатизації» [69]	«цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів із використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування»
Білан А. Д. [11]	«процес збору, передачі, зберігання і обробки інформації у всіх можливих формах: текстовій, графічній, візуальній і усній»
Скопень М.М. [76]	«сукупність прийомів, методів та засобів послідовного якісного перетворення інформації на таких етапах інформаційних процесів, як збирання, передавання, зберігання, обробка, накопичення. ІТ — це алгоритм перетворення інформації з використанням відповідних методів і засобів»
Ющенко Н. Л. [86]	«сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, зберігання, обробки, передачі, подання інформації, які розширюють знання людей і розвивають їх можливості управління технічними і соціальними процесами»
Родигин Л.А. [67]	«система засобів та методик, що забезпечують оптимізацію роботи з інформацією на базі комп'ютерної техніки»
Кадемія М.Ю. [47]	«практична частина наукової області інформатики; сукупність засобів, способів, методів автоматизованого збору, обробки, зберігання, передачі, використання, продукування інформації для отримання визначених, свідомо очікуваних результатів»
Ушакова І.О., Плеханова Г.О. [84]	«поєднання процедур, які реалізують функції збору, накопичення, зберігання, обробки і передачі даних на основі застосування вибраного комплексу технічних засобів за участі управлінського персоналу»

Гужва В. М. [29]	«системно-організована послідовність операцій, що виконуються над інформацією з використанням засобів і методів автоматизації»
------------------	--

Продовження таблиці 1.1

Автор/джерело	Визначення поняття
Грицунов О.В. [28]	«процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки та передачі даних (первинної інформації) для збереження інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища (інформаційного продукту)»
Бенько М.М. [8]	«система методів, способів і процедур збору, накопичення, реєстрації, передачі, обробки, зберігання, пошуку, модифікації, аналізу, захисту, видачі необхідної інформації в людино-машинній системі, всім зацікавленим підрозділам на основі використання апаратних та прогнозних засобів, що забезпечує автоматизоване виконання функцій управлінського (облікового) працівника»
Денісова О. О. [31]	«представлений в проектній формі концентрований вираз наукових знань і практичного досвіду, який дозволяє раціональним способом організувати той чи інший інформаційний процес для економії витрат трудової діяльності, енергії або матеріальних ресурсів»

Джерело: систематизовано автором

Отже, аналізуючи табл.1.1, можна зробити висновок, що серед науковців немає єдиної думки з приводу поняття інформаційних технологій. Так, на думку вчених, вони представляють собою інфраструктурну складову, яка забезпечує реалізацію інформаційних процес і використовується щоб підвищити ефективність роботи персоналу при роботі з інформаційним ресурсом, підвищити їх якість [6].

Ряд вчених вважає, що інформаційні технології - це системи, що зв'язують воедино сукупність методів і способів, які використовуються при зборі, зберіганні, накопиченні, пошуку, обробки даних за допомогою застосовуваних засобів комп'ютерної техніки, а також - це процес, що включає різноманітні операції над даними [7].

В ЮНЕСКО було сформульовано термін інформаційних технологій як системи, яка з'єднує ряд дисциплін від чисто наукового напрямку до прикладних, таких як інженерія, що дозволяють вивчити методіку діяльності, оптимізує організаційні складові трудових процесів тих працівників, які працюють з інформацією; технікою; а також весь спектр соціально-економічних і культурних проблем, який обумовлений вищесказаним.

Нерідко досліджувану категорію вчені трактують як комп'ютерні технології, тому що всі вони при своєму застосуванні використовують відповідну комп'ютерну техніку.

Безсумнівним достоїнством всіх перераховані вище визначень є відображення їх технічного боку, а недолік - до уваги береться характер соціально-економічних відносин, які виникають коли реалізується певна інформаційна технологія в системі управління.

Узагальнюючи вище зазначене, зауважимо, що інформаційні технології – це технології, що забезпечують і підтримують інформаційні процеси, тобто процеси пошуку, збору, передачі, збереження, накопичення, тиражування інформації та процедури доступу до неї.

Інформаційна технологія - це процес, спрямований на отримання інформації, що забезпечує досягнення поставлених цілей управління. У його складі методи, етапи, операції, дії, програмні та технічні засоби, що забезпечують в сукупності збір, обробку, зберігання і відображення інформації.

Існують три види інформаційних технологій - предметна, забезпечуюча, функціональна:

- предметна технологія – послідовність процедур (дій), які виконуються з метою обробки інформації без залучення обчислювальної техніки;

- забезпечуюча технологія – спеціальні інструменти в руках користувача, програмні засоби, орієнтовані на певний клас задач, але не забезпечені конкретними технологічними правилами їх вирішення;

- функціональна технологія - це забезпечуюча технологія, наповнена конкретними даними і правилами їх обробки з деякої предметної області [36, с.89].

Інформаційні системи можна класифікувати за рядом ознак, зокрема: способом реалізації в інформаційній системі, ступенем охоплення завдань управління, класами реалізованих технологічних операцій і т.д. Класифікація

інформаційних систем наведена в табл. 1.2.

Технічна основа інформаційних систем - це засоби комп'ютерної техніки, призначені для обробки і перетворення інформації.

Таблиця 1.2

Класифікація інформаційних систем

Ознака	Види
За способом реалізації в ІС	Традиційні
	Нові інформаційні технології
За ступенем охоплення завдань управління	Електронна обробка даних
	Автоматизація функцій управління
	Підтримка прийняття рішень
	Електронний офіс
	Експертна підтримка
По класу реалізованих технологічних операцій	Робота з текстовим редактором
	Робота з табличним процесором
	Робота с СУБД
	Робота з графічними об'єктами
	Мультимедійні системи
	Гіпертекстові системи
За типом призначеного для користувача інтерфейсу	Пакетні
	Діалогові
	Мережеві
За способом побудови мережі	Локальні
	Багаторівневі
	Розподільчі
За обслугованим предметним областям	Бухгалтерський облік
	Банківська діяльність
	Податкова діяльність
	Страхова діяльність
	Інші

Джерело: складено автором на підставі [22, 27, 36, 40]

Інформаційна технологія - це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збір, зберігання, обробку, висновок і поширення інформації для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення їх надійності та оперативності [41, с.157].

Таким чином, інформаційні технології - це прийоми, способи, методи застосування засобів обчислювальної техніки при виконанні функцій збору, зберігання, обробки і використання даних.

Сукупність методів і виробничих процесів економічних інформаційних систем визначає - принципи, прийоми, методи і заходи, які регламентують проектування та використання програмно-технічних засобів для обробки даних в предметній області.

Мета застосування інформаційної технології - зниження трудомісткості використання інформаційних ресурсів, а основною метою інформаційної технології є задоволення потреби кінцевого користувача (людини або технічної системи) в певній інформації.

Під інформаційними ресурсами розуміється сукупність даних, які мають цінність для організації (підприємства) і виступають як матеріальні ресурси. До них відносяться файли даних, документи, тексти, графіки, аудіо та відео інформація та ін.

Інформаційна система - це система призначена для зберігання, пошуку і видачі інформації за запитом користувачів.

Економічна інформаційна система (ЕІС) - система для обробки економічної інформації. Предметною областю ЕІС є бухгалтерський облік, статистика, банківська, кредитно-фінансова, страхова та інші види економічної діяльності [41, с.161]. Для використання ЕІС на робочому місці її необхідно спроектувати за допомогою інформаційних технологій. При цьому слід зауважити, що раніше процес проектування ЕІС був відділений від процесу обробки економічних даних в предметній області. Сьогодні він також існує самостійно і вимагає високої кваліфікації фахівців-проектувальників. Однак уже створені ІТ, доступні будь-якому користувачеві і дозволяють поєднати процес проектування окремих елементів ЕІС з процесом обробки даних. Наприклад: електронна пошта, електронний офіс, текстові і табличні процесори і т. п. Таким чином, на робочому місці експлуатуються як елементи ЕІС, розроблені проектувальниками, так і інформаційні технології, що дозволяють працівнику авто формалізувати свою діяльність.

Використання інформаційних технологій в управлінні господарськими

процесами підприємств дає можливість впроваджувати найбільш сучасні і прогресивні управлінські концепції, головна риса яких — ефективне використання ресурсів й орієнтація на інтереси клієнтів [45, с. 199].

До основних переваг використання інформаційних технологій в управлінні підприємством віднесено:

- підвищення ступеню керованості;
- зниження впливу людського фактора;
- скорочення паперової роботи;
- підвищення оперативності і достовірності інформації;
- зниження витрат;
- оптимізація обліку та контролю;
- забезпечення прозорості інформації для інвесторів;
- можливість збільшення частки ринку [59, с.15].

Управління інформацією за допомогою інформаційних технологій та використання інформаційних систем стало одним з найбільш важливих елементів сучасного ефективного управління і маркетингу. У зв'язку з цим зарубіжні автори розглядають зростаючу необхідність у розвитку і впровадженні нових інформаційних систем, заснованих на новітніх інформаційних технологіях.

Вигоди інформаційних систем та інформаційних технологій найрізноманітніші - це і успішне управління, зміна цін і вдосконалення процесів, розробка стратегій і т.д. Але, незважаючи на всі незаперечні вигоди, багато компаній сучасного світу, знаходять введення інформаційних технологій складним процесом, що супроводжується великим ризиком, витратами і проблемами, пов'язаними з їх функціонуванням, що загальмовує розвиток інформаційних технологій в бізнесі.

У той же час, при розвитку інформаційної технології виявляються п'ять сучасних взаємопов'язаних, домінуючих інформаційних тенденцій: ускладнення інформаційних продуктів (послуг); забезпечення сумісності;

ліквідація проміжних ланок; глобалізація; конвергенція.

Отже, інформаційну систему можна визначити з технічного погляду як набір взаємопов'язаних компонентів, які збирають, опрацьовують, накопичують і розподіляють інформацію, щоб підтримати прийняття рішень і управління в організації. На додаток до підтримки прийняття рішень, координації й управління інформаційні системи можуть також допомагати менеджерам аналізувати проблеми, роблять видимими комплексні об'єкти й створюють нові вироби.

Вибір автоматизованої системи управління підприємством у сучасних умовах господарювання повинен здійснюватись на основі таких критеріїв : величина (масштаб діяльності) підприємства, вартість (затратність придбання та утримання системи), сумісність із торговим обладнанням та операційними системами, зручність у користуванні. Окрім цього, вибір можна формувати, враховуючи окремі напрями автоматизації : програми автоматизації у сфері обліку та контролю; програми автоматизації касових розрахунків; програми автоматизації кадрів; програми автоматизації управління підприємством; автоматизовані фінансові програми.

1.2. Роль інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства

Сучасний етап розвитку економіки і бізнесу в Україні, реалізація докорінних перетворень нерозривно пов'язані із системою управління, вдосконалення якої стає нагальною потребою.

Широке впровадження інформаційних систем виступає одним із напрямків такого вдосконалення. В цьому аспекті інформаційні системи стали розглядатися як засіб підвищення продуктивності та ефективності роботи управлінського персоналу підприємств, фірм.

Структура інформаційної системи, її функціональне призначення повинні відповідати цілям, які стоять перед організацією (ефективний бізнес, рішення економічних та соціальних задач і т.д.). Крім того, вона повинна

використовуватися у відповідності з основними соціальними та етичними принципами. При цьому інформація, яка надається або використовується для прийняття управлінських рішень повинна бути достовірною, своєчасною та систематизованою.

В основі створення та використання інформаційних систем в сфері управління організацією лежать особливості її структури управління, можливості комп'ютерної технології та ін.

Традиційно структура управління будь-якої організації поділяється на три рівні: оперативний (операційний), функціональний (тактичний) та стратегічний. Такий поділ засновується на складності завдань, які вирішуються. Прості завдання, які потребують негайного реагування, тобто оперативного, вирішуються на найнижчому рівні управління, а більш складні завдання - на більш високому.

Виходячи з цього можна виділити інформаційні системи оперативного, функціонального та стратегічного рівнів управління, які залежать від того, чий інтереси обслуговують і на якому рівні [30, с.19]. Вони утворюють єдиний інформаційний простір всієї діяльності підприємства.

Чим вищий по значимості рівень управління, тим вище складність і інтелектуальні можливості інформаційної системи та її роль у прийнятті рішень менеджером. При цьому будь-який рівень управління потребує інформації з усіх функціональних систем, але в різних обсягах та з різним ступенем узагальнення.

Якщо рівні управління, з урахуванням категорій управлінського персоналу, представити у вигляді піраміди, то її основу складають оперативні інформаційні системи, за допомогою яких співробітники – виконавці займаються оперативною обробкою даних, а менеджери нижньої ланки – оперативним управлінням. Середину піраміди займають функціональні інформаційні системи, які використовують в своїй професійній діяльності спеціалісти та менеджери середньої ланки. Наверху піраміди розташовуються стратегічні інформаційні системи, які підтримують

діяльність менеджерів вищої ланки по прийняттю рішень в умовах поганої структурованості поставлених задач [30, с.20].

При роботі з інформаційною системою від кінцевого користувача потребується чітке виконання процедур у відповідності з його кваліфікацією, улаштуванням робочого місця та мірою відповідальності. Звичайно користувачі інформаційних систем швидко звикають виконувати конкретні операції: введення інформації, отримання звітів, обробка первинних документів, оформлення договорів і т.п.

Розглянемо інформаційні системи в сфері управління організацією (підприємством, фірмою).

Інформаційні системи оперативного рівня управління.

Оперативний (операційний) рівень управління в організації є найнижчим рівнем, який забезпечує вирішення задач, виконання операцій, які багаторазово повторюються. На цьому рівні користувачам інформаційних систем виступають виконавці та менеджери нижньої ланки (інженери, бригадири, відповідальні виконавці, майстри, нормувальники, техніки, лаборанти та ін.). Основна їх задача – оперативне реагування на зміну ситуацій [37, с.280].

На оперативному рівні забезпечується швидке реагування на зміну вхідної поточної інформації. Крім того, даний рівень характеризується достатньо великими обсягами операцій, що виконуються, а також динамікою прийняття управлінських рішень. Тому, інформаційна система повинна бути легкодоступною, безперервно діючою та надавати точну інформацію. Задачі, цілі та джерела інформації на оперативному рівні заздалегідь визначені та добре структуровані.

Інформаційні системи оперативного рівня (наприклад: бухгалтерія, опрацювання замовлень, виплата зарплати, банківських депозитів, реєстрація авіа білетів і т.д.) підтримують спеціалістів-виконавців, опрацьовують дані про угоди і події (рахунки, накладні, зарплату, кредити, потік сировини, матеріалів і т.д.). При цьому, більшу частину часу займає вирішення

облікових задач: облік витрат часу, сировини та матеріалів на виробництво продукції; облік виробленої продукції; облік проданої продукції; бухгалтерський облік і т.д.

Слід відмітити, що інформаційна система даного типу є сполучною ланкою між фірмою та зовнішнім середовищем. Якщо вона працює погано, то організація або не видає інформацію, або не отримує її ззовні. Внаслідок цього, страждають інші інформаційні системи, так як дана інформаційна система містить оперативну і архівну інформацію та виступає для них основним постачальником інформації. Погана робота або відключення цієї інформаційної системи призводить до негативних наслідків в роботі організації.

Інформаційні системи функціонального рівня управління.

На середньому, функціональному, рівні управління користувачами інформаційних систем є спеціалісти та менеджери середньої ланки (начальники служб, відділів, цехів, начальники змін, ділянок, наукові співробітники і т.п.). Основна їх задача – тактичне управління фірмою та прийняття рішень в певній сфері діяльності [37, с.280].

В даній групі розрізняють інформаційні системи для менеджерів середньої ланки та спеціалістів. Інформаційні системи для менеджерів середньої ланки використовуються робітниками середньої ланки для постійного спостереження, контролю, прийняття рішень та адміністрування. Основні функції цих інформаційних систем полягають в: порівнянні поточних показників з попередніми; упорядкуванні періодичних звітів за певний час; забезпеченні: доступу до архівної інформації і т.п. В рамках інформаційних систем для менеджерів середнього рівня виділяють управлінські інформаційні системи та системи підтримки прийняття рішень [30, 37].

Управлінські інформаційні системи характеризуються невеликими аналітичними можливостями і призначені для управлінців які потребують щоденної, щотижневої інформації щодо стану справ в організації (фірмі,

підприємстві). Потрібна інформація надходить з інформаційних систем оперативного рівня.

Управлінські інформаційні системи орієнтовані на контроль, звітність та прийняття рішень по оперативній обстановці. Звідси, основне їх призначення – стеження за щоденними операціями в фірмі та періодичне формування строго структурованих зведених типових звітів.

Системи підтримки прийняття рішень (СППР) являють собою особливий тип інформаційних систем нового покоління, призначення яких полягає в забезпеченні комп'ютерної підтримки рішень керівників різного рівня при вирішенні неструктурованих та частково структурованих проблем організаційного управління, результати яких важко спрогнозувати заздалегідь.

СППР дозволяють легко змінювати вхідні дані та постановку задач, які вирішуються. Такі системи відрізняються гнучкістю та легко адаптуються до міни ситуації [37]. Потрібна інформація отримується з управлінських та оперативних інформаційних систем [37, с.285].

СППР використовують менеджери, спеціалісти, аналітики щодо прийняття рішень відносно виробництва, покупки, оренди обладнання і т.п. Вони займаються аналізом виконання на підприємстві технологічних ланок, бізнес - процесів, їх оптимізацією та модифікацією. Їх бачення структури управління, узгодження з керівництвом організації, відображається в системі управління, яка формується та використовується.

Незважаючи на те, що на даний час у світі розроблені сотні типів СППР, такі системи в Україні практично не використовуються.

Одним із різновидом СППР є виконавчі інформаційні системи, які являють собою спеціалізовані СППР. Вони допомагають виконавцям - менеджерам аналізувати важливу інформацію, розробляти більш точне і цілісне зображення операцій своєї організації, а також конкурентів, постачальника та споживачів (замовників) [37]. За умови стабілізації

ринкових відносин слід очікувати на появу та широке використання таких систем в Україні.

Інформаційні системи спеціалістів допомагають спеціалістам, які працюють з даними, підвищують продуктивність роботи інженерів та проектувальників. Основне їх призначення – інтеграція нових відомостей в організацію та допомога в обробці паперових документів.

В умовах інформатизації суспільства, продуктивність економіки все більше залежить від розвитку інформаційних систем даного типу. Такі системи, особливо у вигляді робочих станцій та офісних систем, сьогодні швидко розвиваються в бізнесі.

В рамках інформаційних систем спеціалістів виділяють: інформаційні системи офісної автоматизації та інформаційні системи обробки знань [41, с.120].

Інформаційні системи обробки знань вбирають в себе знання, необхідні інженерам, юристам, вченим при розробці або створення нового продукту. Тобто, їх робота полягає в створенні нової інформації та нових знань. Наприклад, спеціалізовані робочі станції по інженерному та науковому проектуванню дозволяють забезпечити високий рівень технічних розробок.

Особливе місце в рамках інформаційних систем даного виду займають експертні системи, які акумулюють професійні знання керівників і фахівців, використовуючи їх для формування бази знань, яка містить набір взаємопов'язаних правил. Тобто, це інформаційні системи, що базуються на знаннях.

Перевага експертних систем полягає в здатності збирати та впорядковувати інформацію з позицій розв'язування задач управління. Вони дають можливість проводити оперативний аналіз та видавати експертну оцінку ситуацій у певній предметній області. Проте експертні системи мають суттєві недоліки, що обмежують їх використання в організаційному управлінні. Такі системи працюють лише у вузько визначених проблемних

доменах і розуміння ними середовища, в якому вони використовуються, є певною мірою поверховим [37, с.288].

Інформаційні системи офісної автоматизації характеризуються простотою і активно використовуються робітниками будь-якого організаційного рівня. Найбільш часто їх застосовують бухгалтеря, клерки, тобто робітники середньої кваліфікації. Основне призначення таких інформаційних систем полягає в обробці даних, підвищенні ефективності їх роботи та спрощенні канцелярської роботи.

Інформаційні системи офісної автоматизації зв'язують робітників інформаційної сфери в різних регіонах та допомагають підтримувати зв'язки з покупцями, замовниками та іншими організаціями. Їх діяльність в основному охоплює документацію, комунікації, складання розкладів і т.д.

Інформаційні системи даного виду дозволяють проводити архівацію документації; обробляти тексти на комп'ютерах за допомогою різних текстових процесорів; виробляти високоякісну друкарську продукцію; електронні календарі; записні книжки для ведення ділової інформації та ін.

Інформаційні системи стратегічного рівня управління.

На верхньому, стратегічному, рівні управління діють менеджери вищої ланки керівництва організації, які займаються стратегічним плануванням діяльності фірми на ринку та координацією тактики управління.

Інформаційні системи стратегічного рівня являють собою новий тип інформаційних систем, призначений для високоефективного інформаційного забезпечення керівництва і забезпечують підтримку прийняття рішень по реалізації стратегічних перспективних цілей розвитку організації. Основне їх завдання – порівняння змін, що відбуваються у зовнішньому середовищі з існуючим потенціалом організації. Вони покликані створити загальне середовище комп'ютерної та телекомунікаційної підтримки рішень у ситуаціях, які несподівано виникають [41, с.128].

Кожна стратегічна інформаційна система має певний об'єкт, на який вона спрямована. В практиці господарювання виділяють декілька основних

факторів, які впливають на інформаційну систему та стратегію розвитку будь-якої організації, що надає їм ряд специфічних властивостей.

Найбільший вплив оказує конкуренція та конкурентні переваги, які має організація в своїй сфері діяльності порівняно з іншими (наприклад, низькі витрати, висока якість продукції та послуг). Важливим фактором є характер продукції, яка виробляється, особливості її збуту, сервісного обслуговування, ринки збуту та їх межі. Інформаційна система та стратегія розвитку організації залежать також і від організаційних ресурсів організації – матеріальних, фінансових, інформаційних, кадрових. Чим їх більше, тим у майбутньому може бути більше не тільки поточна діяльність організації, а й інвестиції.

Суттєвий вплив на формування стратегії та відповідної їй інформаційної системи оказує ступінь ризикованості діяльності підприємства (фірми), рівень підготовки та досвід кадрів, залежність організації від зовнішнього середовища та від раніше прийнятих на себе зобов'язань.

Використовуючи найсучасніші програми, стратегічні інформаційні системи здатні у будь-який момент надавати інформацію з багатьох джерел. Для деяких стратегічних інформаційних систем характерні обмежені аналітичні можливості. Такі інформаційні системи грають допоміжну роль та використовуються як засіб оперативного надання менеджерам необхідної інформації для прийняття рішень [41, с.132].

Незважаючи на те, яку роль відіграють стратегічні інформаційні системи в організації, вони повинні: адаптуватися до стилів та методів, що використовуються в організації; надавати повноту інформаційного забезпечення; бути максимально зручними; забезпечувати інформаційну незалежність керівникам різних рівнів, що знижує практику підготовки багатоманітних довідок та спотвореної інформації.

Можливість організації проводити самостійну лінію в усіх областях робить інформаційні системи в сфері управління більш гнучкими і добре пристосованими до вимог часу.

Отже, у зв'язку з переходом до інформаційного суспільства відбулися зміни у поглядах на інформаційні системи, які стали вважатися стратегічним засобом розвитку організації. Вони дозволяють визначити напрямок поведінки підприємства на ринку із врахуванням умов зовнішнього середовища, його зміни; оцінити конкурентоспроможність та стратегічні конкурентні переваги підприємства; сформулювати глобальну мету його діяльності; визначити ресурси, які необхідно залучити для досягнення поставлених цілей та забезпечити їх найбільш ефективне використання та ін.

Впровадження та ефективне використання інформаційних систем в сфері управління організацією (підприємством, фірмою) сприятиме: отриманню більш раціональних варіантів вирішення управлінських задач за рахунок впровадження математичних методів та інтелектуальних систем; визволенню робітників за рахунок автоматизації робіт; зменшенню витрат на утримання управлінського апарату; забезпеченню достовірності інформації; заміні паперових носіїв даних на магнітні диски, що сприяє більш раціональній організації переробки інформації на комп'ютері та зниженню обсягів документів на папері; удосконаленню структури потоків інформації та системи діловодства на підприємстві і т.д.

Насамкінець зауважимо, що інтелектуальна діяльність людей є настільки динамічною та прогресивною, що нові ідеї та відкриття впроваджуються в реальне виробництво так швидко, що будь-який прогноз стосовно проектів розвитку інформаційних систем може відстати від реальних звершень

Висновки до розділу 1

1. Інформаційні технології - це сукупність методів, процесів, програмних і технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок і забезпечує збір, обробку, зберігання, поширення (транспортування) та відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а також підвищення їх надійності та

оперативності. Основу нової інформаційної технології складають розподілена комп'ютерна техніка, «дружне» програмне забезпечення та економічно розвинені комунікації.

2. Інформаційні системи та інформаційні технології роблять значний вплив на сучасне суспільство. Сьогодні практично неможливо уявити собі ефективну роботу фахівців сучасного підприємства без автоматизованих систем управління, забезпечення, аналізу, централізованого зберігання і доступу до інформації, роботу без комп'ютера, мереж, інформаційних систем, Інтернет.

3. Всю множину методів, що використовуються для оцінки ефективності інвестицій в ІС можна розділити на три групи: якісні, фінансові та ймовірнісні. За результатами аналізу основних переваг та недоліків найбільш часто використовуваних методів оцінки ефективності впровадження та використання інформаційних технологій визначено, що основними недоліками цих методів є відсутність аналізу ризиків, складність у розрахунках або впровадженні, суб'єктивізм у оцінках.

РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДОЛФІН»

2.1. Комплексний економічний аналіз діяльності підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Долфін» (ТОВ «Долфін») є приватним підприємством та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України. ТОВ «Долфін» вже понад 6 років працює на ринку виробництва обладнання для дитячих та спортивних майданчиків. За цей час підприємство пододало довгий шлях від невеликого підприємства до одного з ведучих гравців на ринку виробництва спортивних товарів та здобуло репутацію стабільного та надійного партнера.

Предметом діяльності ТОВ «Долфін» є:

- виробництво інвентарю та устаткування для спорту, спортивних ігор в закритих приміщеннях та на відкритому повітрі;
- виробництво обладнання для дитячих та спортивних майданчиків, дитячих ігор в закритих приміщеннях та на відкритому повітрі;
- улаштування, ремонт та обслуговування поверхні стадіонів, тенісних кортів, майданчиків для гольфу та інших спортивних споруд, крім будівництва будинків.

Продукція ТОВ «Долфін» присутня більш ніж в 40 містах України.

ТОВ «Долфін» виробляє і продає дитячі спортивні комплекси для вулиць й приміщень, гімнастичне обладнання, покриття для спортмайданчиків і стадіонів, травмобезпечне покриття для дитячих майданчиків, а також паркове обладнання. Професійні співробітники ТОВ «Долфін» також займаються розробкою дизайну обладнання і проектують розташування майданчиків згідно з наявною територією. Асортимент продукції ТОВ «Долфін» наведено в Додатку А.

Майно підприємства складається з основних фондів і оборотних засобів, а також цінностей, вартісна оцінка яких відображається в балансі. ТОВ «Долфін» має самостійний баланс, розрахунковий, валютний і інші рахунки у банках, товарний знак, що затверджується директором ТОВ «Долфін», печатку зі своїм найменуванням. Джерелами формування майна ТОВ «Долфін» також є: грошові та матеріальні внески засновників, доходи, одержані від реалізації продукції, а також від інших видів господарської діяльності, кредити банків та інших кредиторів, капітальні вкладення і дотації з бюджетів, надходження від роздержавлення і приватизації власності, придбання майна іншого підприємства, організації. Прибуток ТОВ «Долфін» утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З балансового прибутку підприємства вносяться передбачені законодавством України податки та інші платежі до бюджету.

ТОВ «Долфін» здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також веде статистичну звітність та подає її у встановленому порядку та обсязі органам державної статистики.

Пріоритети ТОВ «Долфін» при роботі з клієнтами та партнерами: високоякісна реалізація проектів у максимально стислі терміни; гарантійне, післягарантійне, сервісне та ремонтне обслуговування; безкоштовна консультація та виїзд на об'єкт; надання зразків, рекламної продукції, інструкцій і монтажних схем; доступні ціни, індивідуальний підхід до кожного клієнта.

Компанія ТОВ «Долфін» вже багато років співпрацює з такими компаніями як «Махаон-Україна», благодійна фундація України «Відкриті Серця», група компаній «Моноліт» та основними постачальниками ТОВ «Транс-Лок», ТОВ «Метінвест», ТОВ «Терком», ТОВ «Вінтранссервіс», ТОВ «ТДК Ніко» і ТОВ «Будмакс».

Компанія займає лідируючі позиції на ринку виробництва спортивних товарів поряд з такими конкурентами як концерн «InterAtletika», ТОВ

«CityParking», та ТОВ «KinderBoom».

Місія ТОВ «Долфін» – максимальне задоволення потреб замовників при високому рівні відповідальності і професіоналізму.

Організаційна структура управління підприємства ТОВ «Долфін» є лінійно-функціональною (Додаток Б), та відповідає цілям і завданням діяльності підприємства і максимально до них пристосована. Чисельність персоналу ТОВ «Долфін» складає 68 осіб, 23 жінки та 45 чоловіків. Загальне керівництво підприємством покладено на Генерального директора, який здійснює керівництво фінансовою та господарською діяльністю організації відповідно до чинного законодавства, здійснює стратегічне планування діяльності, організовує ефективну взаємодію роботи всіх структурних підрозділів компанії. Аналіз розподілу функцій в середні ТОВ «Долфін» наведено в Додатку В.

Проведемо аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки. (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Долфін» за 2015-2017 рр., тис.грн

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016р. /2015р.	2017р. /2016р.	2016р. /2015р.	2017р. /2016р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3314	2073	2931	-1241	858	-37,45	41,39
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2748	1581	2402	-1167	821	-42,47	51,93
Інші операційні витрати	219	343	418	124	75	56,62	21,87
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:	345	148	110	-197	-38	-57,1	-25,68
Податок на прибуток від звичайної діяльності	72	28	20	-44	-8	-61,11	-28,57
Чистий фінансовий результат	273	120	90	-153	-30	-56,04	-25

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Г)

В 2015 році сумарний обсяг чистого доходу ТОВ «Долфін» склав 3314

тис.грн. В 2016 році обсяг чистого доходу зменшився на -37,45 %. У 2017 році позитивний приріст склав 41,39 % в порівнянні з 2016 роком. Відсутність стабільного доходу від реалізації товарів і послуг вказує на наявність проблем в підприємства. ТОВ «Долфін» необхідно працювати в напрямку підвищення конкурентоспроможності та формування групи лояльних клієнтів. На кінець 2017 року сумарний обсяг чистого доходу становив 2931 тис. грн.

В 2016 році приріст обсягу виручки ТОВ «Долфін» перевищує приріст собівартості продукції. Це позитивна тенденція, яка вказує на ефективну систему управління витратами. Очевидно, що суб'єкт господарювання використовує доступні резерви скорочення витрат. У 2017 році ситуація протилежна і собівартість змінюється більш швидкими темпами в порівнянні з сумою виручки. Приріст значення показника становить 51,93 % в порівнянні з 2016 роком.

ТОВ «Долфін» не здійснює витрат на просування продукції, що не дозволяє реалізувати весь потенціал підприємства.

В 2015 році сума фінансового результату до оподаткування ТОВ «Долфін» становила 345 тис.грн. Позитивне значення показника свідчить про ефективну діяльність підприємства. Негативне або низьке значення показника вказує на необхідність шукати шляхи зниження витрат і підвищення доходів підприємства. В 2016 році сума прибутку (збитку) до оподаткування склала 148 тис.грн., а в 2017 році — 110 тис.грн.

Як результат розглянутих вище факторів ТОВ «Долфін» сформувало позитивний чистий фінансовий результат в 2015 році, який склав 273 тис.грн. Сума чистого прибутку в 2016 році становить 120 тис.грн. Це позитивне явище, яке свідчить про те, що підприємство діє ефективно і може генерувати прибуток для своїх інвесторів. На кінець досліджуваного періоду підприємство так само сформувало чистий прибуток, що підтверджує висновок про ефективну діяльність. За 2017 рік сума чистого фінансового результату від діяльності підприємства склала 90 тис.грн.

Проведемо аналіз ділової активності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки.
(табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка показників ділової активності ТОВ «Долфін» за 2015-2017рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016р	2017р	2016р.	2017р.
				до 2015р	до 2016р	до 2015р.	до 2016р.
Оборотність активів, ресурсовіддача, коефіцієнт трансформації, оборотів	5,85	2,86	3,72	-2,99	0,86	-68,55	30,25
Фондовіддача	118,36	35,44	30,06	-82,92	-5,37	-70,06	-15,17
Коефіцієнт оборотності обігових коштів, оборотів	9,85	3,11	4,25	-6,74	1,14	-68,42	36,67
Період одного обороту обігових коштів, днів	36,55	115,8	84,69	79,19	-31,06	216,64	-26,83
Коефіцієнт оборотності запасів, оборотів	11,29	2,18	4,38	-9,11	2,2	-80,72	100,9
Період одного обороту запасів, днів	31,9	165,4	82,19	133,53	-83,20	418,59	-28,52
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	509,85	58,4	64,91	-451,45	6,51	-88,55	14,08
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	0,71	6,16	5,5	5,46	-0,66	773,11	-12,34
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	0,07	1,48	0,9	1,41	-0,58	0	-39,24
Період виробничого циклу, днів	31,9	165,4	82,19	133,53	-83,20	418,59	-28,52
Період операційного циклу, днів	32,61	171,6	87,69	138,99	-83,91	426,26	-27,94
Період фінансового циклу, днів	32,54	170,1	86,79	137,57	-83,31	422,78	-27,84

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Г)

За даними таблиці 2.2, на початок 2015 року значення показника оборотності активів становило 5,85. Це означає, що за допомогою використання кожної гривні активів було вироблено продукції та надано послуг на суму 5,85 гривень. В 2016 році значення показника знижується і кожна вкладена в активи гривня дозволила отримати 2,86 гривень виручки.

Отже, ефективність використання активів знижується. В 2017 році ситуація змінюється і підприємство підвищує ефективність використання активів - на 0,86 грн в порівнянні з попереднім роком.

Щодо показника фондівддачі, то він вказує на те, що в 2015 році кожна гривня вкладена в основні засоби принесла підприємству 118,36 грн виручки. В 2016 році ефективність використання виробничих і збутових основних засобів знижується на -82,92. В 2017 році ефективність використання основних фондів продовжує знижуватися і на кожен гривню основних засобів, залучену в операційний процес, підприємством було виготовлено продукції та надано послуг на суму 30,06 грн.

В 2015 році оборотні активи здійснили 9,85 обороти. В 2016 році спостерігається зниження показника на -6,74, тобто наявні оборотні активи використовуються менш ефективно. В 2017 році ситуація змінюється і ефективність використання оборотних активів зростає - на 1,14 грн в порівнянні з 2016 роком. Так як оборотність постійно коливається, то і середній термін обороту оборотних активів також нестабільний. В 2016 році спостерігається приріст показника на 79,19 днів, а в 2017 році – зниження на -31,06 днів.

В 2015 році запаси здійснили 11,29 оборотів. Якщо коефіцієнт значно перевищує середньогалузеві норми, то це створює ризик, пов'язаний з недостатнім розміром запасів, наслідком якого буде зниження обсягу виручки від реалізації. Занадто високий коефіцієнт може бути ознакою нестачі вільних коштів і сигналом про можливу неплатоспроможність підприємства. Нормальне значення коефіцієнта може коливатися для різних сфер бізнесу від 4 до 8. В 2016 році значення показника знижується на -9,11 у порівнянні з попереднім роком. Це вказує на зниження ефективності управління запасами і може бути ознакою зниження збутової активності. В 2017 році тенденція змінюється і відбувається підвищення ефективності використання запасів. В 2017 році вони здійснили 4,38 оборотів. Так як оборотність постійно коливається, то і середній термін обороту запасів також коливається. В 2016 році спостерігається приріст показника на 133,53 днів, а в 2017 році - зниження на -83,2 днів.

Оборотність дебіторської заборгованості в 2015 році склала 509,85,

тобто протягом 2015 року дебіторська заборгованість здійснила 509,85 оборотів. В 2016 році значення показника знизилося на -451,45. Це вказує на зниження ефективності управління дебіторською заборгованістю. В 2017 році тенденція змінюється і на кінець досліджуваного періоду дебіторська заборгованість здійснила 64,91 оборотів.

Відповідно в 2016 році зростає середній термін обороту дебіторської заборгованості на 5,46 днів, а в 2017 році - зменшується на -0,66 днів. На кінець досліджуваного періоду значення показника становило 5,5 днів.

Період обороту кредиторської заборгованості в 2015 році склав 0,07, тобто в середньому протягом 2015 року кредиторська заборгованість здійснила оборот за 0,07 днів. В 2016 році значення показника виросло на 1,41. Це вказує на підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю, адже це означає, що підприємство використовує кожен окрему гривню цих коштів протягом тривалішого періоду часу. В 2017 році тенденція змінюється і на кінець досліджуваного періоду кредиторська заборгованість здійснювала оборот за 0,9 днів.

Період виробничого циклу означає період протягом якого сировина та матеріали набувають форми готового продукту. Позитивною динамікою є скорочення показника і навпаки. На початок 2015 року значення показника становить 31,9 днів. В 2016 році для перетворення сировини в готовий товар було потрібно на 133,53 днів більше. В 2017 ситуація змінюється і виробничий період зменшився до 82,19 днів.

Період операційного циклу означає період протягом якого сировина та матеріали (товари у разі підприємства торгівлі) набувають грошову форму. Позитивною тенденцією є спадна динаміка. В 2016 році спостерігається збільшення операційного циклу в порівнянні з роком раніше на 138,99 днів. В 2017 році напрямок тенденції змінюється і операційний період зменшується на -83,91 днів в порівнянні з 2016 роком. Це позитивне явище.

Період фінансового циклу означає період обороту коштів підприємства. Позитивною тенденцією є скорочення показника, однак якщо

значення є нижчим нуля, то це свідчить про недостатній обсяг грошових ресурсів для своєчасного розрахунку з кредиторами. Протягом 2015 року значення показника становить 32,54 днів. В 2016 році період фінансового циклу склав 170,11 днів. В 2017 значення показника негативне.

Проведемо аналіз показників ліквідності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.
Коефіцієнт ліквідності поточної (покриття)	2,34	4,23	3,63	1,89	-0,6	80,42	-14,17
Коефіцієнт ліквідності швидкої	0,65	-1,96	0,54	-2,61	2,5	-402,67	-127,55
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	0,45	0,63	0,23	0,18	-0,4	40,1	-63,39
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	0,35	1,23	1,43	0,92	0,19	298,69	15,76

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Г)

Значення показника ліквідності знаходиться в нормативних межах на початок досліджуваного періоду, тобто підприємство здатне погасити всі свої зобов'язання протягом року. В 2016 році на кожну гривню поточних зобов'язань припадає 4,23 грн оборотних активів. В 2017 році ліквідність була вкрай високою і на кожну гривню поточних зобов'язань припадає 3,63 грн оборотних активів.

Щодо показника швидкої ліквідності, в 2015 році підприємство могло швидко погасити 64,81 % поточних зобов'язань. Тобто значення показника в межах нормативного. В 2016 році значення показника становило -1,96. Тобто значення показника нижче нормативного. На кінець 2017 року - 0,54. Тобто значення показника в межах нормативного.

Щодо показника абсолютної ліквідності, то в 2015 році підприємство

могло негайно погасити 0,45 грн поточних зобов'язань. В 2016 році значення показника становило 0,63, а на кінець 2017 року - 0,23.

Так як значення показника співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості в 2015 році менше одиниці, це означає, що підприємство отримує більше фінансових ресурсів у формі кредиторської заборгованості (у тому числі товарних кредитів), ніж направляє на формування дебіторської заборгованості (в тому числі, товарних кредитів). В 2016 році значення показника становило 1,23. В 2017 році політика управління кредиторсько-дебіторською заборгованістю була неефективною, адже на кожну гривню кредиторської заборгованості припадає 1,43 гривень дебіторської заборгованості.

Проаналізуємо показники рентабельності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 рр.,

%

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	74,9	16,55	11,44	-58,35	-5,12	-77,9	-30,91
Рентабельність власного капіталу	123,53	23,83	14,77	-99,7	-9,07	-80,71	-38,04
Рентабельність виробничих фондів	975	40	13,95	-935	-26,05	-95,9	-65,12
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	8,24	5,79	3,07	-2,45	-2,72	-29,73	-46,95
Коефіцієнт реінвестування	1,39	1,02	1	-0,37	-0,02	-26,77	-1,64
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,86	0,22	0,14	-0,64	-0,08	-74,82	-36,27
Період окупності капіталу, рік	1,34	6,04	8,74	4,71	2,7	352,5	44,74
Період окупності власного капіталу, рік	0,81	4,2	6,77	3,39	2,58	418,31	61,4

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Г)

Рентабельність виробничих фондів в 2015 році склала 975 %, тобто на

кожну гривню виробничих фондів підприємство отримало 9,75 грн чистого прибутку. В 2016 році на кожну вкладену у виробничі фонди гривню було отримано 0,4 грн чистого прибутку. В 2017 році значення показника рентабельності виробничих фондів дорівнює 13,95 %.

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком показує скільки припадає чистого прибутку на одиницю виручки. Як правило, підприємство, де менеджмент працює на високому рівні, мають більш високі доходи, оскільки вони краще розпоряджаються доступними ресурсами. В 2015 році кожна отримана гривня виручки дозволила отримати 0,08 грн. чистого прибутку. В 2016 році рентабельність продажів по прибутку від реалізації становить 5,79 %. На кінець 2017 року значення показника становило 3,07 %.

Чистий прибуток, що залишився для самофінансування підприємства, може бути розподілений по статутному і резервному фондам або залишатися як нерозподілений. В активах він може бути спрямований на фінансування будь-яких майнових об'єктів. Нерозподілений прибуток є власністю засновників, і тому збільшує суму власного капіталу, а сума збитку відповідно його зменшує. Так як значення показника більше 1, то це означає, що був не тільки реінвестований прибуток, а й вкладені додаткові кошти інвесторів в роботу підприємства. В 2016 році значення показника більше 1, тобто зростання стимулював не тільки чистий прибуток, але й інші джерела коштів.

Проведемо аналіз фінансової стійкості ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки (табл.2.5).

Наявність власних оборотних коштів дозволяє підприємству ТОВ «Долфін» проводити гнучку фінансову політику. Також знижується потреба в позикових коштах, у тому числі і короткострокових, що позитивно впливає на фінансову стійкість. В 2015 році значення показника було позитивним і підприємство ТОВ «Долфін» володіло власними оборотними коштами в розмірі 386 тис.грн. В 2016 році значення показника становило 504 тис.грн.

На кінець 2017 року спостерігаємо підвищення значення показника - до 520 тис.грн.

В 2015 році 57,36 % оборотних коштів формували власні оборотні кошти ТОВ «Долфін». В 2016 році значення показника становить 0,76, тобто на кожен гривню оборотних коштів припадає 0,76 гривень власних оборотних коштів. В 2017 році 72,32 % оборотних коштів формували власні оборотні кошти ТОВ «Долфін».

Таблиця 2.5

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Долфін» за 2015-2017 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.	2016р. до 2015р.	2017р. до 2016р.
Власні обігові кошти, тис.грн	386	504	520	118	16	30,57	3,17
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,57	0,76	0,72	0,19	-0,04	33,14	-5,29
Маневреність робочого капіталу	1,26	1,92	1,18	0,66	-0,74	51,92	-38,6
Маневреність власних обігових коштів	0,34	0,2	0,09	-0,14	-0,11	-41,68	-54,97
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	0,79	0,52	0,85	0,27	0,33	34,17	62,85
Коефіцієнт покриття запасів	0,79	0,53	0,85	-0,26	0,32	-32,78	59,07
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,61	0,78	0,77	0,18	-0,02	29,25	-2,16
Коефіцієнт фінансової залежності	1,65	1,28	1,3	-0,37	0,03	-22,63	2,21
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,87	0,89	0,8	0,02	-0,1	2,14	-10,87
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,39	0,22	0,23	-0,18	0,02	-45,04	7,28
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	1,54	3,62	3,3	2,08	-0,32	135,17	-8,8
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,61	0,78	0,77	0,18	-0,02	29,25	-2,16

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства (Додаток Г)

Маневреність власних оборотних коштів свідчить про частку абсолютно ліквідних активів у власних оборотних коштах, які забезпечують свободу фінансового маневру. В 2015 році на кожну гривню власних оборотних коштів припадає 0,34 гривень високоліквідних активів. В 2016 році його значення становить 0,2. В 2017 році 8,85 % власних оборотних коштів складають абсолютно ліквідні активи.

В 2015 році на кожну гривню запасів припадає 0,79 грн. власних оборотних коштів. Це означає, що власних коштів вистачало лише частково для фінансування запасів. В 2016 році значення показника становило 0,52. На кінець досліджуваного періоду значення показника становило 0,85 порівняно з 0,52 в 2016 році, тобто сума власних коштів зростає.

Показник покриття запасів свідчить про те, скільки на одиницю коштів, вкладених в запаси, припадає в сукупності власних оборотних коштів, довго-і короткострокових зобов'язань. Значення нижче 1 свідчить про недостатність коштів для формування запасів. В 2015 році фінансових ресурсів було недостатньо для фінансування запасів, тобто підприємство ТОВ «Долфін» не може забезпечити безперервність збутового і виробничого процесу. В 2016 році значення показника становить 0,53. В 2017 підприємство ТОВ «Долфін» мало проблеми з формуванням запасів.

В 2015 році частка власного капіталу становила 0,61, тобто була вкрай високою. При позитивному значенні ефекту фінансового левереджа доцільно зменшити цей показник. В 2016 році значення показника було вищим нормативного. На кінець досліджуваного періоду значення показника становило 0,77.

Коефіцієнт фінансової залежності зворотний показнику автономії. Нормативне значення від 1,66 до 2,5. В 2015 році на кожну гривню власних коштів припадає 1,65 грн пасивів. Значення показника у першому році нижче нормативного рівня. В 2016 році значення показника становить 1,28 гривень. В 2017 році на кожну гривню власних коштів припадає 1,3 грн пасивів, тобто роль власного капіталу у фінансуванні підприємства велика. Це знижує

рівень фінансових ризиків, але може свідчити про неповну реалізацію потенціалу підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу свідчить про частку власних оборотних коштів у власному капіталі. В 2015 році на кожен гривню власних коштів припадає 0,87 грн власних оборотних коштів. В 2016 році значення показника становить 0,89. В 2017 році значення показника зменшився і на кінець 2017 року становить 0,8.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу свідчить про те, скільки зобов'язань ТОВ «Долфін» припадає на сукупний обсяг пасивів. В 2015 році на кожен гривню пасивів припадає 0,39 грн зобов'язань. В 2016 році 21,64 % пасивів були сформовані за рахунок зобов'язань. На кінець досліджуваного періоду на кожен гривню фінансових ресурсів припадає 0,23 грн зобов'язань.

Показник фінансової стабільності свідчить про забезпеченість заборгованості власними засобами. Перевищення власними коштами позикових свідчить про фінансову стійкість ТОВ «Долфін». В 2015 році підприємство було фінансово стійким. В 2016 році на кожен гривню зобов'язань припадає 3,62 грн власних фінансових коштів, тобто підприємство було фінансово стійким в цьому році. На кінець періоду значення показника становило 3,3.

Коефіцієнт фінансової стійкості враховує не тільки власний капітал, але і довгострокові зобов'язання і характеризує рівень фінансової стабільності в перспективі більше 1 року. В 2015 році 60.63 % активів фінансувалося за рахунок постійних або довгострокових джерел фінансування. Нормативним значенням є 0,8 і більше. В 2016 році значення показника становило 0,78, тобто підприємство фінансувало свої активи на 78.36 % за рахунок стійких джерел формування капіталу. Це значення нижче нормативного. Що стосується значення на кінець року, то воно нижче нормативного.

Отже, проведена оцінка фінансової діяльності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки, дозволила встановити, що досліджуване підприємство досить

ефективно використовує стратегічне планування, оскільки ТОВ є прибутковим, – позитивний чистий фінансовий результат в 2017 році склав 90 тис.грн. В 2017 році підприємство підвищує ефективність використання активів та ефективності використання запасів в порівнянні з попереднім роком. В 2017 році політика управління ТОВ «Долфін» кредиторсько-дебіторською заборгованістю була неефективною, адже на кожен гривню кредиторської заборгованості припадає 1,43 гривень дебіторської заборгованості.

В 2017 році коефіцієнт покриття був вкрай високим і на кожен гривню поточних зобов'язань припадало 3,63 грн оборотних активів. Показник швидкої ліквідності в 2017 році був у межах нормативного значення.

2.2. Аналіз інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін» та оцінка їх ефективності

Діяльність будь-якої організації являє собою сукупність вироблених в повсякденній практиці ділових процесів, в які залучені фінансові, матеріальні, кадрові, інформаційні та інші види ресурсів. Серед безлічі ділових процесів, що становлять господарську діяльність будь-якої організації, одним з найважливіших є процес прийняття управлінського рішення, що представляє собою основний інструмент керуючого впливу на підприємстві.

Ефективне прийняття рішень необхідно для виконання управлінських функцій. Тому керівництво, яке орієнтоване на підвищення ефективності, конкурентоспроможності на ринку, збільшення прибутковості свого підприємства, повинно створити і підтримувати якісну систему прийняття управлінських рішень, оптимізуючи і автоматизуючи тим самим роботу організації та окремих її компонентів, а також удосконалюючи ділові процеси підприємства.

Саме ділові процеси визначають порядок взаємодії окремих співробітників і цілих відділів, а також принципи побудови інформаційного

середовища підприємства. Інформаційне середовище – сукупність технічних і програмних засобів для зберігання, обробки і передачі інформації, а також соціально-економічних і культурних умов реалізації процесів інформатизації.

Інформаційне середовище ТОВ «Долфін» являє собою сукупність взаємодіючих одна з одною прикладних програм і клієнтських додатків, за допомогою яких здійснюється контроль за діяльністю організації та прийняття рішень на підприємстві. Взаємодіючі інформаційно-програмні складові інформаційного середовища ТОВ «Долфін» наочно представлені на рис.2.2.

Рис.2.2. Інформаційне середовище ТОВ «Долфін»

Вищепоказане програмні продукти утворюють інформаційно програмне забезпечення підприємства і супроводжують основний бізнес процес ТОВ «Долфін» необхідною інформацією, документацією, а так само іншими необхідними умовами його здійснення.

Основним бізнес-процесом ТОВ «Долфін» є оптово-роздрібна торгівля. Вся діяльність компанії організована таким чином, щоб вирішувати основну задачу з поточною діяльністю - задоволення потреб клієнта. Всі інші процеси створюють необхідні умови для успішного здійснення головного, будучи

його складовими і впливаючи як на якість здійснюваного процесу, так і на його ефективність в цілому.

Всі бізнес-процеси на підприємстві реалізуються за допомогою прийняття управлінських рішень і є рушійною силою стратегії підприємства. Підставою до прийняття управлінського рішення є виявлена проблемних ситуацій з причинами їх виникнення та альтернативами їх вирішення. Інструментом виявлення таких проблем є фінансовий аналіз діяльності підприємства.

В економіці ТОВ «Долфін» всі важливі рішення приймаються вищим керівництвом підприємства. Інформаційно-аналітичною базою для прийняття управлінських рішень є підготовлена головним бухгалтером ТОВ «Долфін» стандартна бухгалтерська звітність, яка формується в системі «1С: Бухгалтерія» на підставі даних, імпортованих з системи «1С: Торгівля і склад», а також власні професійні навички і досвід керівництва в області фінансового аналізу.

Для прийняття рішень ТОВ «Долфін» має в своєму розпорядженні ряд програмних засобів, деякі з яких взаємодіють між собою, дозволяючи організувати роботу і взаємодію підрозділів підприємства.

В даний час в бухгалтерії ТОВ «Долфін» встановлена система дистанційного банківського обслуговування «ПриватБанк», що надає можливість бухгалтерам організації посередництвом стандартного інтернет-браузера готувати і відправляти платіжні документи, одержувати інформацію про рух грошових коштів по рахунках, взаємодіяти зі співробітниками банку шляхом обміну повідомленнями зведеного формату.

Даний програмний продукт не вимагає установки на підприємстві спеціалізованого програмного забезпечення, а так само спеціальних знань для роботи в ній, завдяки інтуїтивно зрозумілому зручному інтерфейсу. У ній реалізована і функція можливості імпорту / експорту документів у форматі 1С. При цьому система дозволяє:

- стежити за ходом обробки документів;

– здійснювати пошук документів за різними параметрами (система фільтрів і сортування).

Ще одна важлива програмна складова інформаційного середовища ТОВ «Долфін» - ефективний інструмент для проведення кадрової політики підприємства - це «1С: Зарплата і управління персоналом 8».

«1С: Зарплата і управління персоналом 8. Базова версія» призначена для комплексної автоматизації процесів, пов'язаних з кадровою політикою підприємства, організована на умовах, встановлених законодавством України.

Це програмне рішення застосовується в бухгалтерії ТОВ «Долфін» (так як функції по роботі з кадровою політикою покладено на головного бухгалтера) для обслуговування та обробки наступних процесів:

- планування потреб в персоналі;
- кадрового обліку, ефективного планування та обліку зайнятості персоналу;
- обліку і аналізу кадрового складу і розрахунку заробітної плати;
- обчислення регламентованих законодавством податків і внесків з фонду оплати праці;
- формування звітів і довідок до державних органів і соціальні фонди;
- планування витрат на оплату праці, автоматизації кадрового діловодства.

Програма «1С: Зарплата і управління персоналом 8. Базова версія» розроблена з урахуванням реальної практики роботи підприємств та перспектив світових тенденцій розвитку підходів до управління персоналом. З даною програмою працює тільки головний бухгалтер ТОВ «Долфін», ведучи облік персоналу організації в одній інформаційній базі.

Завдяки «1С: Зарплата і управління персоналом 8. Базова версія» реалізована підтримка прийняття наступних управлінських рішень на ТОВ «Долфін» в галузі управління персоналом:

- оцінка ступеня укомплектованості штатів компанії в розрізі посад і підрозділів компанії;
- оцінка засобів, необхідних для оплати праці персоналу на будь-який період часу;
- оцінка «якості» персоналу, аналіз рівня та причин плинності кадрів.

У програмі організована можливість формування різних звітів, таких як:

- списки кандидатів на роботу, списки співробітників організації і списки співробітників, що становлять окремі її підрозділи;
- діаграми, візуалізовані графіки відпусток і фактичне використання відпусток працівниками організації та співробітниками, складовими окремі її підрозділи;
- по плановому і фактичному стану штатного розкладу організації (а також візуалізовані діаграми).

В тому числі, реалізована можливість самостійного налаштування, збереження і редагування параметрів угруповання і критеріїв відбору даних для звітів у відповідності до вимог організації.

З метою ведення бухгалтерського обліку забезпечена спільна робота програми «1С: Зарплата і Управління Персоналом 8» з програмою «1С: Бухгалтерія 8».

З метою ведення електронної документації в ТОВ «Долфін» встановлена система обміну електронними документами між організаціями, державними органами, співробітниками, а також підрозділами однієї організації - «НВІС ++ Електронна звітність і документообіг». Робота з програмою організована локально через операційну систему Microsoft Windows 7 за принципом «єдиного вікна», коли всі учасники торгівлі мають можливість в єдиній формі подати інформацію у вигляді звітів або інших форм документообігу в усі основні відомства: Державну фіскальну службу, Пенсійний фонд, Державну службу державної статистики, Фонд соціального

страхування і інші, а також партнерам, або ж прийняти інформацію від інших організацій, партнерів і т.д.

Таким чином, система надає можливість ТОВ «Долфін»:

- здавати звітність та здійснювати листування з державними органами;
- укладати договори і обмінюватися первинними документами (заявками, квитанціями, накладними, фактурами, актами, договорами) з будь-якими організаціями та контрагентами;
- зберігати архівну документацію підприємства.

Іншими словами, вести внутрішній документообіг підприємства в електронному вигляді.

Компанії, що займається торгівлею, недоцільним було б не використовуватися таку систему як «1С: Торговля і склад». Версія програми «1С: Торговля і склад 7.7» стилізована під діяльність ТОВ «Долфін» програмістами підприємства. Дана програма встановлена в бухгалтерії, торговому відділі і відокремлених підрозділах ТОВ «Долфін» з метою ведення обліку будь-яких видів торгових операцій на підприємстві.

«1С: Торговля і склад 7.7» автоматизує роботу на всіх етапах діяльності ТОВ «Долфін», дозволяючи реалізовувати такі операції:

вести облік по партіях товарного запасу з можливістю вибору списання собівартості (FIFO, LIFO, по середній);

- оформляти закупівлю і продаж товарів;
- ведення і зберігання бібліотеки відомостей про контрагентів;
- формування необхідних первинних документів;
- проводити автоматичне початкове заповнення необхідних для угоди документів на основі раніше введених даних;
- ведення обліку взаєморозрахунків з покупцями і постачальниками, можливість деталізації взаєморозрахунків за окремими договорами;

- оформлення рахунків-фактур, автоматична побудова книг продажів і книг покупок;
- резервування товарів і контроль оплати, ведення обліку товарних кредитів і контроль їх погашення;
- ведення обліку грошових коштів на розрахункових рахунках і в касі;
- ведення обліку реалізованих товарів та товарів, переданих на реалізацію, їх повернення і оплати.

Концепція програми реалізована таким чином, що є можливість задати необхідну кількість цін різного типу для кожного товару, зберігати ціни постачальників, автоматично контролювати і оперативно змінювати рівень цін, а також вносити зміни за допомогою групових обробок довідників, вести облік товарів в різних одиницях виміру, а грошових коштів - в різних валютах; всі зроблені зміни даних система відстежує автоматично і передає їх відповідно до правил синхронізації даних. Також є можливість імпорту з «1С: Торгівля і склад 7.7» звітів і графіків в Microsoft Excel, реалізована зв'язок з програмою «1С: Бухгалтерія» для автоматичного формування бухгалтерських проводок.

Готове рішення від фірми «1С» для автоматизації обліку різних видів фінансово-господарської діяльності представлено у відділі бухгалтерії ТОВ «Долфін» програмою «1С: Бухгалтерія 8.3».

«1С: Бухгалтерія 8.3» створена на технологічній платформі нового покоління "1С: Підприємство 8.0», що забезпечує високу гнучкість і налаштування, масштабованість, продуктивність і ергономічність прикладних рішень.

Програма «1С: Бухгалтерія 8.3» в ТОВ «Долфін» реалізує виконання таких операцій, як:

- облік банківських і касових операцій;
- облік розрахунків з контрагентами;

1	Загальні внутрішні витрати на придбання та підтримку інформаційних технологій, тис. грн., в тому числі:	150,51	158,94	164,72	8,43	5,78	5,60	3,64
1.1	всього витрати на придбання інформаційних технологій, тис.грн, зокрема:	92,32	92,68	90,39	0,36	-2,29	0,39	-2,47
	придбання програмного продукту «1С: Бухгалтерія 8.3»	8,27	10,12	11,3	1,85	1,18	22,37	11,66
	придбання програмного продукту «1С: Торговля і склад 7.7»	7,93	0	0	-7,93	0	-100,0	0
	придбання програмного продукту «НВІС ++ Електронна звітність і документообіг»	19,98	23,2	15,4	3,22	-7,8	16,12	-33,62
	розробка Інтернет-сайту	6,98	0	0	-6,98	0	-100,0	0
	придбання програмного продукту «1С: Зарплата і управління персоналом 8. Базова версія»	18,67	15,51	12,38	-3,16	-3,13	-16,93	-20,18
	створення сторінки в «Instagram»	5,94	0	0	-5,94	0	-100,0	0
	створення сторінки в «Фейсбук»	7,15	0	0	-7,15	0	-100,0	0
	створення сторінки в «Twitter»	0	12,25	0	12,25	-12,25	0	-100,0
	створення сторінки в Youtube.com	0	0	13,81	0	13,81	0	0

Продовження таблиці 2.9

№ п.п	Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
					2016/2015	2017 / 2016	2016/2015	2017 / 2016
	створення та розміщення контекстної реклами в	17,4	31,6	37,5	14,2	5,9	81,61	18,67

	пошуковій системі Google							
1.2	всього витрати на підтримку інформаційних технологій, тис.грн, зокрема:	58,19	66,26	74,33	8,07	8,07	13,86	12,17
	оновлення програмного продукту «1С: Бухгалтерія 8.3»	6,8	7,5	8,7	0,7	1,2	10,29	16,00
	підтримка Інтернет-сайту	7,9	8,3	9,21	0,4	0,91	5,06	10,96
	оновлення програмного продукту «1С: Торгівля і склад 7.7»	8,4	9,1	9,75	0,7	0,65	8,33	7,14
	оновлення програмного продукту «НВІС ++ Електронна звітність і документообіг»	5,73	6,7	7,6	0,97	0,9	16,93	13,43
	оновлення програмного продукту «1С: Зарплата і управління персоналом 8. Базова версія»	5,19	6,8	7,4	1,61	0,6	31,02	8,82
	підтримка сторінки в «Twitter», «Instagram», «Фейсбук»	4,95	5,86	6,92	0,91	1,06	18,38	18,09
	підтримка сторінки в Youtube.com	6,82	7,1	8,05	0,28	0,95	4,11	13,38
	підтримка контекстної реклами в пошуковій системі Google	12,4	14,9	16,7	2,5	1,8	20,16	12,08

Джерело: складено автором на підставі інформації ТОВ «Долфін»»

На підставі аналізу вітчизняних та зарубіжних джерел потрібно зауважити, що наука ще не виробила комплексної системи оцінювання ефективності інформаційних систем на підприємстві. За нашим баченням алгоритм та шкала оцінки ефективності інформаційних систем ТОВ «Долфін» повинна містити основні критерії результативності та ефективності

з урахуванням різної ваги впливу цих критеріїв на кінцевий результат та бути доступною для практичного застосування [3].

На першому етапі оцінки ефективності інформаційних систем ТОВ «Долфін» слід за допомогою ABC-аналізу виявити значущість та цінність кожного з критеріїв результативності для підприємства, що аналізується [6]. Потім на основі експертного або статистичного методу проаналізувати відповідність інформаційних технологій підприємства цим критеріям, беручи за еталон 100%.

В табл. 2.10 визначено загальний показник відповідності критеріям результативності інформаційних систем ТОВ «Долфін».

Таблиця 2.10

Форма визначення загального показника результативності інформаційних систем ТОВ «Долфін»

Показники результативності	Вага	Частка, %	Відсоток відповідності,%	Коефіцієнт	Результат, %
Зрозумілість інформаційних технологій	B	10,53	80	0,8	8,42
Задоволення потреб	B	10,53	90	0,9	9,48
Інноваційність інформаційних технологій	A	21,05	80	0,8	16,84
Стратегічна креативність інформаційних технологій	B	10,53	80	0,8	8,42
Автентичність інформаційних технологій	C	5,25	50	0,5	2,63
Довіра споживачів	B	10,535	100	1	10,53
Здатність до змін	A	21,05	100	1	21,05
Відповідність стратегічному баченню	B	10,53	100	1	10,53
Загальний показник		100			87,9

Джерело: розраховано автором на основі інформації зібраної шляхом проведення анкетування співробітників ТОВ «Долфін»

Отже, виходячи з результатів табл. 2.10, ефективність інформаційних систем ТОВ «Долфін» на досить високому рівні – 87,9% зі 100%.

Грунтуючись на вищевикладеному аналізі інформаційного середовища і на аналізі діяльності ТОВ «Долфін», можна зробити висновок, що, незважаючи на наявність в ТОВ «Долфін» комплексу програмних засобів різних профілів діяльності, загальна структура інформаційного середовища

не включає в себе таку важливу інформаційно-програмну складову, яка могла б повною мірою показати розгорнуту характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства.

В умовах реальної конкуренції на ринку очевидною потребою є проведення всебічного аналізу діяльності підприємства, що дозволяє виявити недоліки в роботі і пояснити об'єктивні причини їх виникнення, а також визначити напрямки, які потребують зміни і розробити стратегію дій. На сьогоднішній день такий аналіз виконується вручну головним бухгалтером ТОВ «Долфін» на підставі стандартної бухгалтерської звітності, що формується за допомогою системи «1С: Бухгалтерія». Головною проблемою процесу є великі часові витрати співробітника, що в свою чергу негативно позначається на діяльності підприємства: може бути упущено час, коли конкретне управлінське рішення зіграло б важливу роль і поліпшило б діяльність підприємства. Це актуалізує завдання розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін».

Висновки до розділу 2

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Долфін» (ТОВ «Долфін») є приватним підприємством та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України. ТОВ «Долфін» вже понад 6 років працює на ринку виробництва обладнання для дитячих та спортивних майданчиків. ТОВ є прибутковим, – позитивний чистий фінансовий результат в 2017 році склав 90 тис.грн. В 2017 році підприємство підвищує ефективність використання активів та ефективності використання запасів в порівнянні з попереднім роком.

2. PEST – аналіз дозволив зробити висновок, що найбільший ступінь впливу на діяльність підприємства мають технологічні фактори, найменший – політичні. Надзвичайно важливими є технологічні фактори. Проведений аналіз внутрішнього середовища показав, що ТОВ «Долфін» є

перспективним торгово-виробничим підприємством, яке розвивається, має високий рівень управління, організаційну структуру, яка адекватно відповідає потребам в управлінні, професійний персонал з низьким рівнем плинності та високим рівнем вмотивованості, високою маркетинговою активністю, позитивною динамікою росту фінансових результатів та зростанням активів. Серед найбільш важливіших і впливовіших, сильних і слабких сторін ТОВ «Долфін», які впливають на рівень його конкурентоспроможності можна виділити достатню забезпеченість власними активами, компетентне керівництво, проблеми з оборотними коштами, добра репутація на ринку.

3. Незважаючи на наявність в ТОВ «Долфін» комплексу програмних засобів різних профілів діяльності, загальна структура інформаційного середовища не включає в себе таку важливу інформаційно-програмну складову, яка могла б повною мірою показати розгорнуту характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства. В умовах реальної конкуренції на ринку очевидною потребою є проведення всебічного аналізу діяльності підприємства, що дозволяє виявити недоліки в роботі і пояснити об'єктивні причини їх виникнення, а також визначити напрямки, які потребують зміни і розробити стратегію дій.

На сьогоднішній день такий аналіз виконується вручну головним бухгалтером ТОВ «Долфін» на підставі стандартної бухгалтерської звітності, що формується за допомогою системи «1С: Бухгалтерія». Головною проблемою процесу є великі часові витрати співробітника, що в свою чергу негативно позначається на діяльності підприємства: може бути упущено час, коли конкретне управлінське рішення зіграло б важливу роль і поліпшило б діяльність підприємства. Це актуалізує завдання розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін».

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ТОВ «ДОЛФІН»

3.1. Напрями використання нових видів інформаційних систем та технологій на ТОВ «Долфін»

Прийняття рішень в економіці підприємств не може не ґрунтуватися на фінансовому аналізі його діяльності. Основна мета фінансового аналізу полягає у вивченні основних показників фінансового стану і фінансових результатів діяльності підприємства з метою прийняття зацікавленими особами управлінських, інвестиційних та інших рішень. Ключовим моментом при цьому є складання докладного аналізу про фінансово-господарської діяльності підприємства.

Основним помічником для керівника в питанні підготовки звітів фінансового аналізу на підприємствах з розвинутою інформаційно-аналітичною структурою служить інформаційна система прийняття рішень, що дозволяє в оптимальний час реагувати за зміни галузевої кон'юнктури ринку та спрямовувати діяльність підприємства в вигідну сторону при мінімально можливих витратах часу.

Всі важливі рішення в економіці ТОВ «Долфін» приймаються вищим керівництвом підприємства. При необхідності, управлінські рішення узгоджуються з керівниками відокремлених підрозділів підприємства.

Інформаційно-аналітичною базою для прийняття управлінських рішень є підготовлюваний головним бухгалтером ТОВ «Долфін» звіт про фінансово-господарської діяльності підприємства, заснований на стандартній бухгалтерської звітності, яка в свою чергу формується в системі «1С: Бухгалтерія» на підставі даних, імпортованих з системи «1С: Торгівля і склад». Підготовка звіту бухгалтером реалізується вручну за допомогою власних професійних навичок і досвіду в області фінансового аналізу без

використання будь-якої інформаційно-аналітичної системи.

Для побудови інформаційно-аналітичної моделі даного процесу використовуємо технологію IDEF0, яка застосовується для графічного опису бізнес-процесів. Для її візуалізації використовуємо можливості програми VрWin.

Основним поняттям в методології IDEF0 є поняття функціонального блоку. Функціональний блок (Activity Box) являє собою конкретну функцію, яка реалізується в рамках даної системи. На діаграмі функціональний блок зображується прямокутником. До кожної з чотирьох сторін функціонального блоку підведені стрілки, які в свою чергу відіграють певну роль:

- керуюча стрілка: клас стрілок, які в IDEF0 відображають управління, тобто умови, при виконанні яких вихід блоку буде правильним. Дані або об'єкти, що моделюються як управління, можуть перетворюватися функцією, що створює відповідний вихід. Керуючі стрілки зв'язуються з верхньою стороною блоку IDEF0;

- вхідна стрілка: клас стрілок, які відображають вхід IDEF0-блоку, тобто дані або матеріальні об'єкти, які перетворюються функцією в вихід. Вхідні стрілки зв'язуються з лівою стороною блоку IDEF0;

- вихідна стрілка: клас стрілок, які відображають вихід IDEF0-блоку, тобто дані або матеріальні об'єкти, вироблені функцією. Вихідні стрілки зв'язуються з правою стороною блоку IDEF0;

- стрілка механізму: клас стрілок, які відображають механізми IDEF0, тобто кошти, які використовуються для виконання функції; включає спеціальний випадок стрілки виклику. Стрілки механізмів зв'язуються з нижньою стороною блоку IDEF0 [43].

Функціональна модель бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» ТОВ «Долфін» представлена на рис.3.1.

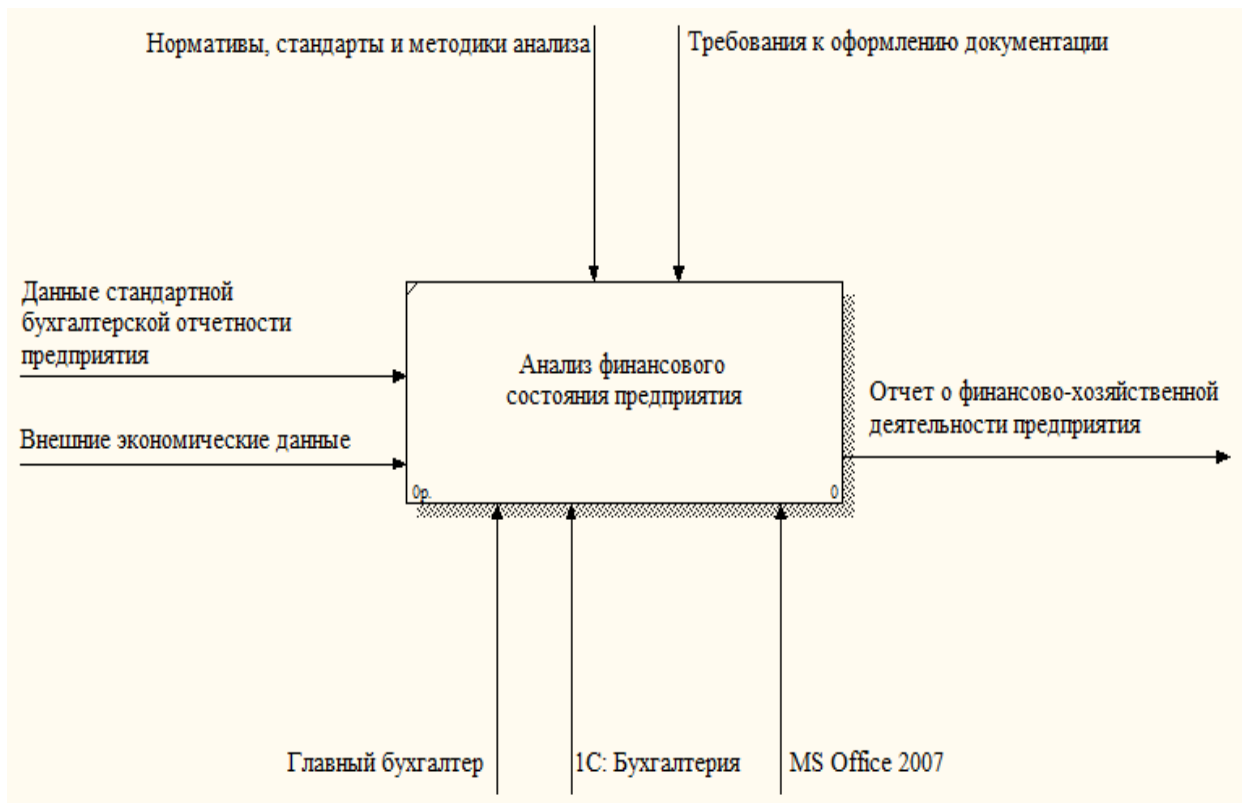

Рис.3.1. IDEF0 модель бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» ТОВ «Долфін»

Вихідними даними в представленій моделі є «Дані стандартної бухгалтерської звітності», які обробляються «Головним бухгалтером» за допомогою інструментальних засобів MS Office 2007 (MS Office Word і MS Office Excel) з урахуванням додаткових «Зовнішніх економічних даних», «Вимог до оформлення документації» і «Нормативів, стандартів і методик аналізу» з метою в результаті отримати «Звіт про фінансово-господарської діяльності підприємства».

Для більш детального розгляду складових основного бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» була проведена декомпозиція моделі (рис.3.2.).

У декомпозиції, основний бізнес-процес «Аналіз фінансового стану» розбитий на чотири допоміжні етапи.

Для початку головним бухгалтером формується стандартна бухгалтерська звітність з системи «1С: Бухгалтерія», дані якої згодом є основою для здійснення бізнес-процесу. Потім ці дані обробляються

відповідно до «Нормативів, стандартів і методик аналізу», перевіряються і складається підсумковий «Звіт про фінансово-господарської діяльності підприємства».

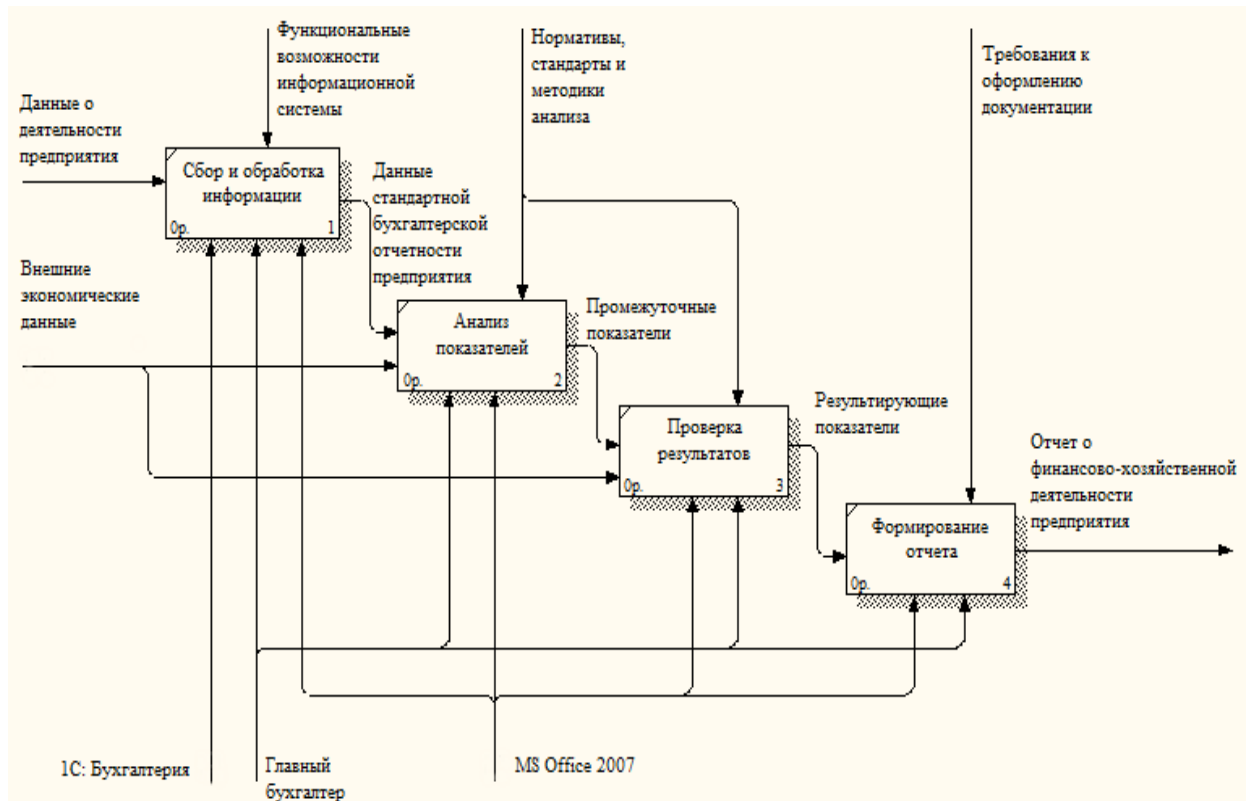

Рис.3.2. Декомпозиція моделі бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» в ТОВ «Долфін»

Всі етапи виконуються головним бухгалтером ТОВ «Долфін» вручну, з використанням тільки лише стандартного офісного пакету додатків MS Office 2007, що вимагає значних витрат часу і суттєво може позначитися на прийнятті управлінських рішень.

Виходячи з вищесказаного і результатів аналізу діяльності і стану системи інформаційно-програмного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін», проведеного у другому розділі випускної кваліфікаційної роботи, головною проблемою є те, що рішення на підприємстві приймаються неефективно через відсутність у особи, яка приймає рішення повної економічної картини діяльності підприємства, в зв'язку з відсутністю для цієї мети спеціалізованого програмного

забезпечення в загальному інформаційному середовищі ТОВ «Долфін».

Отже, в ТОВ «Долфін» існує необхідність вдосконалення процесу управління, орієнтована на оперативне прийняття управлінських рішень із застосуванням стратегії гнучкого реагування на зміну кон'юнктури ринку для підвищення конкурентоспроможності і платоспроможності підприємства на галузевому ринку, поліпшення фінансового стану підприємства (мінімізації витрат і отримання реального прибутку) .

Прийняття рішень засноване на сукупності інформації. Аналіз інформації, що надходить важливий як в момент прийняття рішення, так і процесі контролю за ходом його виконання.

Для прийняття рішень ТОВ «Долфін» має в своєму розпорядженні ряд програм, деякі з яких взаємодіють між собою, дозволяючи організувати роботу і взаємодію підрозділів підприємства. Але в загальному інформаційному середовищі ТОВ «Долфін» відсутнє програмне забезпечення, яке б могло повною мірою показати розгорнуту характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства та сформувані цілісний аналітичний звіт з докладним описом різних показників, їх характеристикою і висновками.

В умовах же реального функціонування підприємства, самі умови визначають необхідність проведення об'єктивного всебічного фінансового аналізу, який дозволяє виявити недоліки в роботі підприємства і пояснити причини їх виникнення, а також на підставі отриманих результатів вибрати найбільш оптимальну альтернативу розвитку і визначити конкретні напрямки зміни діяльності підприємства.

Інформаційною базою для проведення фінансового аналізу є результати публічної бухгалтерської звітності, що відображають кінцеві результати конкретної діяльності підприємства, а також система розрахункових показників, що базується на цій звітності.

Фінансовий аналіз дає можливість оцінити:

- майновий стан підприємства;

- ступінь підприємницького ринку, зокрема можливість погашення зобов'язань перед третіми особами;
- достатність капіталу для поточної діяльності і довгострокових інвестицій;
- потреба в додаткових джерелах фінансування;
- здатність до нарощування капіталу;
- раціональність залучення позикових коштів;
- обґрунтованість політики розподілу прибутку.

У зв'язку з вищевикладеним можна сказати, що розробка інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень є актуальним завданням для ТОВ «Долфін».

3.2. Проектування автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень на ТОВ «Долфін»

В даний час ринок інформаційних технологій містить вже досить широкий спектр програмних продуктів, покликаних задовольнити потреби підприємств в області ефективного прийняття управлінських рішень, а сучасна економічна ситуація в країні і в світі в цілому посприяла переважно поширення вітчизняних розробок, оскільки придбання і впровадження великих інтегрованих пакетів зарубіжних розробників на російські підприємства не виправдовує поставлені цілі і тільки може підштовхнути компанії до розорення. У зв'язку з цим було прийнято рішення про розробку системи забезпечення прийняття рішень за допомогою вже існуючого на ринку ІТ-технологій програмного рішення.

На ринку програмного забезпечення для проведення фінансового аналізу вже існує ряд готових програмних рішень.

Для порівняльного аналізу були обрані чотири найбільш популярні на ринку вітчизняних систем, що допомагають вирішувати найбільш типові завдання фінансового аналізу підприємств:

- «Audit Expert», розроблений підприємством «Про-Інвест-ІТ»;

- «Альт-Фінанси», розроблений дослідницько-консультаційним підприємством «Альт»;
- «ІНЕК-АФСП (Аналіз фінансового стану підприємства)», розроблений підприємством «ІНЕК (далі -«АФСП»)»;
- «Ваш фінансовий аналітик», розроблений компанією «Авдєєв і Ко».

Всі представлені програмні продукти призначені для проведення аналізу фінансового стану підприємства, а саме для виконання комплексної оцінки діяльності підприємства, виявлення основних тенденцій його розвитку, розрахунку базових нормативів для планування і прогнозування, оцінки кредитоспроможності підприємства.

Інформаційною базою для аналізу є дані Бухгалтерського балансу, Звіту про фінансові результати («Альт-Фінанси», «Audit Expert» і «АФСП»), Звіту про прибутки і збитки («Ваш фінансовий аналітик»), що є стандартними формами бухгалтерської звітності на будь-якому підприємстві.

У всіх програмах реалізована функція проведення аналізу стану підприємства за наступними напрямками:

- структура балансу;
- ліквідність;
- фінансова стійкість;
- прибутковість;
- оборотність;
- рентабельність;
- аналіз ефективності праці.

Кінцеві результати аналізу представлені за допомогою табличних форм і діаграм, реалізована можливість оформлення результатів російською, українською та англійською мовами [44].

Порівняльний аналіз функціональних можливостей розглянутих систем наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Порівняльний аналіз функціональних можливостей систем фінансового аналізу на українському ринку інформаційних систем

Критерій	Система			
	«Audit Expert»	«Альт-фінанси»	«ІНЕК-АФСП»	«Ваш фінансовий аналітик»
Можливість автоматичного завантаження даних	+	+	+	+
Приведення даних, що відносяться до різних періодів часу до порівнянної увазі	+	+	+	+
Переоцінка статей балансу з метою приведення їх даних до реальних значень	+	-	-	+
Розрахунок стандартних фінансових показників ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності діяльності та ділової активності підприємства	+	+	+	+
Розрахунок власних фінансових показників	+	+	+	+
Можливість здійснення горизонтального (динамічного) і вертикального (структурного) аналізу фінансових даних	+	+	+	+
Наявність регламентованих методик аналізу	+	-	+	+
Порівняльний аналіз значень фінансових коефіцієнтів з нормативами (загально визнаними і середньогалузевими)	+	+-	+	+
Можливість подання будь-яких результатів в графічній формі	+	+	-	+
Можливість прогнозування значень показників	+	+-	-	+
Формування експертних висновків за результатами аналізу	+	-	+	+
Можливість створення аналітичних звітів	+	-	+	+
Експорт результатів аналізу в інші програми	+	-	+	-
Обробка звітності інших країн	+	+	-	+
Облік впливу інфляції	+	-	+	-
Можливість створення власних методик аналізу	+	+	-	+
Можливість ранжирування підприємств	+	-	+	+

Порівняльний вартісний аналіз розглянутих інформаційних систем фінансового аналізу наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Вартісне порівняння інформаційних систем аналізу фінансового стану підприємств

Система	Вартість, тис.грн			
	Немережевих версія		Мережева версія, в залежності від числа користувачів	
	ПЗ	Річний супровід	ПЗ	Річний супровід
«Audit Expert»	від 53,3 до 80,3	від 10,66 до 16,06	від 57,8 до 181,4	від 11,56 до 36,28
«Альт-фінанси»	–	–	65 (5 робочих місць) + 6,5 за кожного додаткового користувача	30
«ІНЕК-АФСП»	від 65 до 90	15	117 (за 1 робоче місце) + 11 за додаткове	18, за додаткові місяця - 3,5
«Ваш фінансовий аналітик»	від 3,95 до 8,74	оновлення в онлайн-режимі	від 6,44 до 47,5	з другого року використання, від 1,288 до 19,0

За підсумками аналізу для розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін» була обрана система інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства «Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдєєв і Ко». Функціонально програма має ті ж можливості, що і аналітична система діагностики, оцінки та моніторингу фінансового стану «Audit Expert». Але «Audit Expert» орієнтований на фінансово-економічні служби великих компаній, банки та аудиторські фірми, держоргани, контролюючі фінансовий стан підвідомчих організацій. Для використання, як малими підприємствами, так і великими промисловими підприємствами, більше рекомендована система «Ваш фінансовий аналітик». Також «Audit Expert» складніша система для використання її новачком. Виходячи з вартісного порівняння

«Ваш фінансовий аналітик» є більш вигідним придбанням для компанії, що вперше використовує досвід впровадження систем подібного класу.

На рис. 3.3 наочно показано функціональне становище пропонованого до впровадження інформаційно-програмного забезпечення.

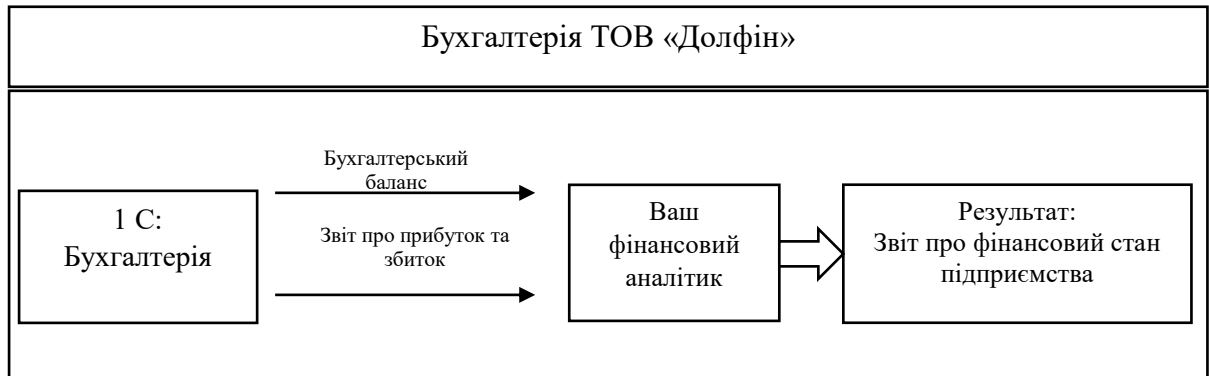

Рис.3.3. Функціональне положення пропонованої СППР в системі управління ТОВ «Долфін»

Передбачається впровадження системи в бухгалтерію ТОВ «Долфін», переважно для використання головним бухгалтером.

Для розгляду та опису повної характеристики програми в роботі використовується безкоштовна демо-версія, також доступна для користувача і в online-режимі.

«Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдеев і Ко» являє собою систему інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства за даними бухгалтерської звітності, головна особливість якої полягає в повному виключенні участі аналітика-професіонала в аналітичному процесі. У цьому полягає і відмінність цієї програми від більшості інших систем аналогічного профілю діяльності. Головна й необхідна дія користувача полягає у введенні або імпорті даних в систему програми для отримання звіту про фінансовий стан підприємства. «Ваш фінансовий аналітик» - це зручний і ефективний інструмент для прийняття управлінських рішень в економіці підприємства.

Основні області застосування програми «Ваш фінансовий аналітик»:

- аналіз фінансового стану підприємства з метою представлення в банк або іншим зацікавленим особам;
- підготовка пояснювальної записки до бухгалтерської звітності;
- фінансовий аналіз підприємства при аудиторській перевірці;
- фінансовий аналіз при оцінці вартості підприємства;
- аналіз фінансової стійкості підприємств-клієнтів;
- фінансовий аналіз організацій-позичальників при кредитуванні;
- поточний контроль фінансового стану підприємства для прийняття управлінських рішень.

Першу версію цієї програми випустила і опублікувала на сайті Audit-it.ru ще в 2005 році аудиторське підприємство «Авдєєв і Ко», у вересні 2009 року під девізом «Застав комп'ютер думати!» Вийшла версія другого покоління програми, яка поступово набирала обертів популярності серед бухгалтерів, аудиторів і фінансистів різних організацій по всій Україні, завдяки простоті її використання і високій результативності роботи.

Наочно напрямки ведення аналізу, реалізація яких можлива в програмі «Ваш фінансовий аналітик», представлені на рис.3.4

Рис. 3.4. Напрями ведення аналізу в програмі «Ваш фінансовий аналітик»

До відмінних функціональних можливостей програми «Ваш фінансовий аналітик» відносять:

- форма введення даних бухгалтерської звітності;
- побудова звітів;
- принцип формування звітів;
- якісна характеристика фінансових показників;

- простота використання програми;
- ціна.

На рис.3.5 показана модель бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» після впровадження в інформаційне середовище ТОВ «Долфін» нового інформаційно-програмного забезпечення.

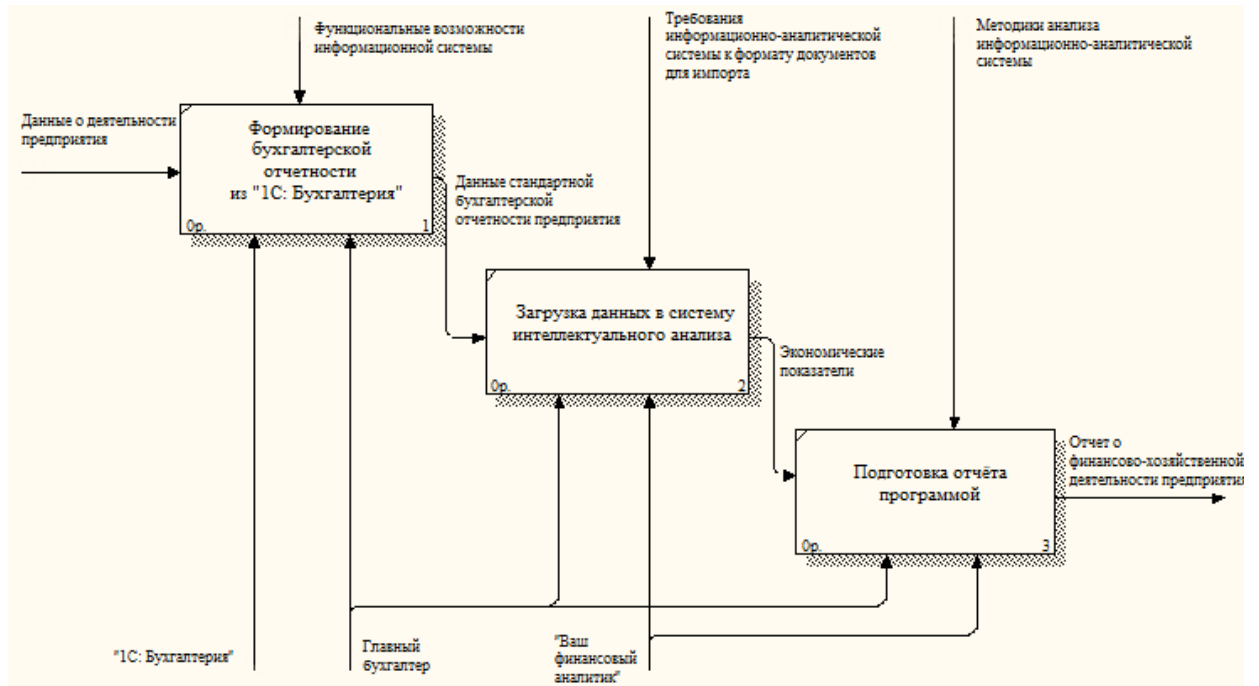

Рис.3.5. Модель «To be» бізнес-процесу «Аналіз фінансового стану» в ТОВ «Долфін»

Таке інформаційно-програмне рішення допоможе прискорити процеси прийняття рішень, а також знизить витрати часу головного бухгалтера ТОВ «Долфін» на підготовку фінансової звітності.

Функціональні можливості програми «Ваш фінансовий аналітик», дозволяють удосконалити такі підпроцеси підготовки фінансового звіту на підприємстві:

- введення даних бухгалтерської звітності - дані вводяться в табличній формі, але в такому вигляді, як вони містяться в формах №1 «Баланс» і №2 «Звіт про фінансові результати». Форма №2 містить дані наростаючим періодом, тому програма сама розрахує суми за кожен крок аналізу (місяць, квартал) окремо.

– побудова звіту - звіту не тільки містить всі значущі фінансові показники, а й представляє їх текстовий опис, якісну оцінку і підсумковий висновок про фінансовий стан аналізованої організації. Звіт наочний, зручний і доступний для розуміння як професіонала в області фінансів, так і фахівця, котрий має вузькими знаннями.

– принцип формування звіту - «Ваш фінансовий аналітик» не просто розраховує показники, але і представляє докладний текстовий опис їх якісного стану - укладається чи ні показник в норматив, який характер його змін. Більш того, у користувача є можливість змінювати діапазони якісних характеристик показників без втрати функцій їх словесного опису.

– якісна характеристика фінансових показників - в програмі враховується галузева специфіка - нормативи встановлені з урахуванням аналізу даних Укрдержстату по галузям.

– простота використання програми - гранично простий інтерфейс, можливість почати роботу з програмою самостійно, без попереднього навчання. Користуватися програмою так само просто, як входити в Інтернет (при створенні програми використані ті ж веб-технології).

– ціна - невисока ціна, оптимальне співвідношення «ціна-результат», що дозволяє організації істотно знизити витрати на фінансовий аналіз за даними бухгалтерської звітності.

Робота з програмою «Ваш фінансовий аналітик» будується за простою схемою: ввести дані для аналізу - отримати аналітичний звіт.

Для аналізу виконуються наступні етапи:

- вибір шаблону звіту, який необхідно сформувати;
- введення реквізитів аналізованої організації;
- вибір аналізованого періоду;
- введення дані бухгалтерської звітності;
- настройка параметрів звіту.

З безлічі варіантів звітів, можливість яких надає сформувати система «Ваш фінансовий аналітик» (рис.3.6) наймасштабнішим є повний звіт про

фінансовий стан організації, що включає всі основні показники, які можливо розрахувати за ключовими формам бухгалтерської звітності.

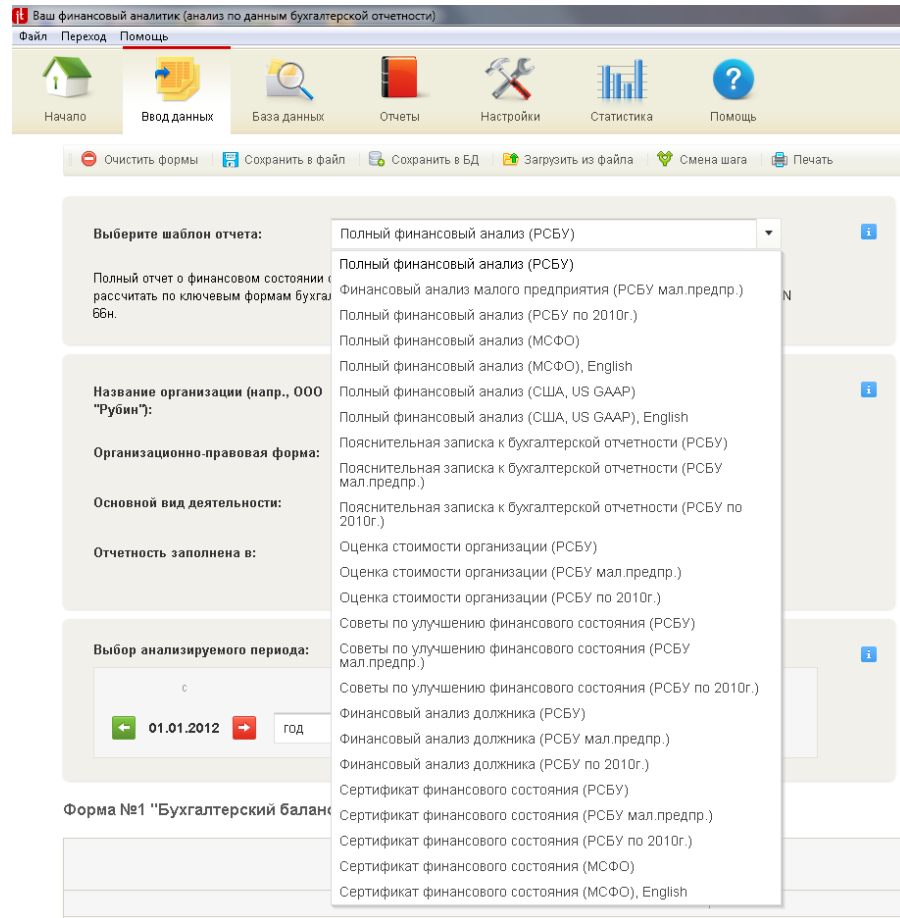

Рис.3.6. Варіанти шаблонів звітів в «Ваш фінансовий аналітик»

Початковим етапом роботи з програмою після її установки на підприємстві є заповнення бази даних інформації про підприємство, такої як назва, організаційно-правова форма, вид діяльності, одиниці виміру і імпорту бухгалтерської звітності. Як вже було описано раніше, можливий ручне введення бухгалтерської звітності, а також імпорту даних (і їх консолідація) з форм податкового формату (.xml) або MS Excel.

Так само в цій формі вибирається аналізований період (рік, три роки, п'ять років). В останню чергу можна налаштувати параметри формування фінансового звіту: розділи, які необхідно включити в звіт, додаткові таблиці (якщо це необхідно), лексика і оформлення фінансового звіту, а також

формат збереження: HTML-сторінка, PDF-формат, в редакторі MS Word і OpenOffice, а також в діалоговому вікні самої програми.

Так само в системі організована така важлива функція, як «Інструкції і допомога», куди користувач може звернутися в разі утруднення при роботі з програмою. Інструкції по роботі представлені на зрозумілій користувачеві мові з приведенням ілюстрацій і посилань.

Отже, згідно вищеприведеного, при порівняльному аналізі функціональних можливостей програми «Ваш фінансовий аналітик», користувач може налаштувати інтерфейс системи для зручної роботи і якісного фінансового аналізу системи (можливе введення додаткових формул).

За замовчуванням у програмі є один користувач («Незарєєстрований користувач» (anonim)), який має всі права на управління програмою, але настройка користувачів дозволяє гнучко налаштувати права користувачів «Вашого фінансового аналітика».

У Україні покупцями програми вже стали понад 2000 організацій, від малих до великих промислових підприємств. У 2011 році почалися продажі англійської версії програми за кордоном. В даний час покупцями програми стали користувачі з США, Канади, ПАР, ОАЕ і ряду інших країн Європи і Азії.

Висновки до розділу 3

1. Виходячи з вищесказаного і результатів аналізу діяльності та стану системи інформаційно-програмного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін», головною проблемою є те, що рішення на підприємстві приймаються неефективно через відсутність у особи, яка приймає рішення повної економічної картини діяльності підприємства, в зв'язку з відсутністю для цієї мети спеціалізованого програмного забезпечення в загальному інформаційному середовищі ТОВ «Долфін». В ТОВ «Долфін» існує необхідність вдосконалення процесу управління,

орієнтована на оперативне прийняття управлінських рішень із застосуванням стратегії гнучкого реагування на зміну кон'юнктури ринку для підвищення конкурентоспроможності і платоспроможності підприємства на галузевому ринку, поліпшення фінансового стану підприємства (мінімізації витрат і отримання реального прибутку).

2. За підсумками аналізу для розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін» була обрана система інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства «Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдєєв і Ко». Передбачається впровадження системи в бухгалтерію ТОВ «Долфін», переважно для використання головним бухгалтером. «Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдєєв і Ко» являє собою систему інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства за даними бухгалтерської звітності, головна особливість якої полягає в повному виключенні участі аналітика-професіонала в аналітичному процесі. У цьому полягає і відмінність цієї програми від більшості інших систем аналогічного профілю діяльності. Головна й необхідна дія користувача полягає у введенні або імпорті даних в систему програми для отримання звіту про фінансовий стан підприємства. «Ваш фінансовий аналітик» - це зручний і ефективний інструмент для прийняття управлінських рішень в економіці підприємства.

3. загальногосподарським ефектом від впровадження програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін» є збільшення прогнозного чистого доходу від реалізації продукції на 3,3% чи 96,72 тис.грн. Чистий прибуток ТОВ «Долфін» від реалізації програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в 2018 році становитиме 17,77 тис.грн., в 2019 році – 70,61 тис.грн., в 2020 році – 78,24 тис.грн., в 2021 році – 86,69 тис.грн, а в 2022 році – 96,05 тис.грн. Всього за перші п'ять років реалізації програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін», дозволить підприємству збільшити чистий прибуток на 349,36 тис.грн. Після проведено аналізу показників ефективності запропонованого

інвестиційного проекту, можна зробити висновок, що запропонований проект впровадження програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін» є ефективними та прибутковими.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі розроблено теоретичні, методологічні засади і практичні рекомендації щодо впровадження інформаційної системи підтримки прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

1. В процесі проведення дослідження теоретичних засад застосування інформаційних технологій в діяльності підприємства встановлено, що інформаційні технології - це сукупність методів, процесів, програмних і технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок і забезпечує збір, обробку, зберігання, поширення (транспортування) та відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а також підвищення їх надійності та оперативності. Основу нової інформаційної технології складають розподілена комп'ютерна техніка, «дружнє» програмне забезпечення та економічно розвинені комунікації.

2. Визначено, що інформаційні системи та інформаційні технології роблять значний вплив на сучасне суспільство. Сьогодні практично неможливо уявити собі ефективну роботу фахівців сучасного підприємства без автоматизованих систем управління, забезпечення, аналізу, централізованого зберігання і доступу до інформації, роботу без комп'ютера, мереж, інформаційних систем, Інтернет.

3. Вивчено методичні основи оцінки ефективності застосування ІС у діяльності підприємства та визначено, що всю множину методів, що використовуються для оцінки ефективності інвестицій в ІС можна розділити на три групи: якісні, фінансові та ймовірнісні. За результатами аналізу основних переваг та недоліків найбільш часто використовуваних методів оцінки ефективності впровадження та використання інформаційних технологій визначено, що основними недоліками цих методів є відсутність

аналізу ризиків, складність у розрахунках або впровадженні, суб'єктивізм у оцінках.

4. Встановлено, що Товариство з обмеженою відповідальністю «Долфін» (ТОВ «Долфін») є приватним підприємством та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України. ТОВ «Долфін» вже понад 6 років працює на ринку виробництва обладнання для дитячих та спортивних майданчиків.

Проведена оцінка фінансової діяльності ТОВ «Долфін» за 2015-2017 роки дозволила встановити, що досліджуване підприємство досить ефективно використовує стратегічне планування, оскільки ТОВ є прибутковим, – позитивний чистий фінансовий результат в 2017 році склав 90 тис.грн. В 2017 році підприємство підвищує ефективність використання активів та ефективності використання запасів в порівнянні з попереднім роком. В 2017 році політика управління ТОВ «Долфін» кредиторсько-дебіторською заборгованістю була неефективною, адже на кожну гривню кредиторської заборгованості припадає 1,43 гривень дебіторської заборгованості. В 2017 році коефіцієнт покриття був вкрай високим і на кожну гривню поточних зобов'язань припадало 3,63 грн оборотних активів. Показник швидкої ліквідності в 2017 році був у межах нормативного значення.

5. PEST – аналіз дозволив зробити висновок, що найбільший ступінь впливу на діяльність підприємства мають технологічні фактори, найменший – політичні. Надзвичайно важливими є технологічні фактори. Серед них найбільше на інноваційну діяльність підприємства впливають інноваційний потенціал ТОВ «Долфін», як основа можливостей нових розробок; рівень розвитку власних технологій; рівень фінансування досліджень, як передумова майбутніх інновацій; динаміка і темпи технологічних змін, а також доступність ліцензій та патентів. Політична ситуація в країні справляє значний вплив на діяльність ТОВ «Долфін». Загальна політична нестабільність в Україні на даному етапі розвитку підприємства негативно

впливає на його діяльність.

Проведений аналіз внутрішнього середовища показав, що ТОВ «Долфін» є перспективним торгово-виробничим підприємством, яке розвивається, має високий рівень управління, організаційну структуру, яка адекватно відповідає потребам в управлінні, професійний персонал з низьким рівнем плинності та високим рівнем вмотивованості, високою маркетинговою активністю, позитивною динамікою росту фінансових результатів та зростанням активів. Серед найбільш важливіших і впливовіших, сильних і слабких сторін ТОВ «Долфін», які впливають на рівень його конкурентоспроможності можна виділити достатню забезпеченість власними активами, компетентне керівництво, проблеми з оборотними коштами, добра репутація на ринку.

б. Незважаючи на наявність в ТОВ «Долфін» комплексу програмних засобів різних профілів діяльності, загальна структура інформаційного середовища не включає в себе таку важливу інформаційно-програмну складову, яка могла б повною мірою показати розгорнуту характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства. В умовах реальної конкуренції на ринку очевидною потребою є проведення всебічного аналізу діяльності підприємства, що дозволяє виявити недоліки в роботі і пояснити об'єктивні причини їх виникнення, а також визначити напрямки, які потребують зміни і розробити стратегію дій.

На сьогоднішній день такий аналіз виконується вручну головним бухгалтером ТОВ «Долфін» на підставі стандартної бухгалтерської звітності, що формується за допомогою системи «1С: Бухгалтерія». Головною проблемою процесу є великі часові витрати співробітника, що в свою чергу негативно позначається на діяльності підприємства: може бути упущено час, коли конкретне управлінське рішення зіграло б важливу роль і поліпшило б діяльність підприємства. Це актуалізує завдання розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін».

7. Виходячи з вищесказаного і результатів аналізу діяльності та стану системи інформаційно-програмного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень ТОВ «Долфін», головною проблемою є те, що рішення на підприємстві приймаються неефективно через відсутність у особи, яка приймає рішення повної економічної картини діяльності підприємства, в зв'язку з відсутністю для цієї мети спеціалізованого програмного забезпечення в загальному інформаційному середовищі ТОВ «Долфін». В ТОВ «Долфін» існує необхідність вдосконалення процесу управління, орієнтована на оперативне прийняття управлінських рішень із застосуванням стратегії гнучкого реагування на зміну кон'юнктури ринку для підвищення конкурентоспроможності і платоспроможності підприємства на галузевому ринку, поліпшення фінансового стану підприємства (мінімізації витрат і отримання реального прибутку).

8. За підсумками аналізу для розробки інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в економіці ТОВ «Долфін» була обрана система інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства «Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдєєв і Ко». Передбачається впровадження системи в бухгалтерію ТОВ «Долфін», переважно для використання головним бухгалтером. «Ваш фінансовий аналітик» від компанії «Авдєєв і Ко» являє собою систему інтелектуального аналізу фінансового стану підприємства за даними бухгалтерської звітності, головна особливість якої полягає в повному виключенні участі аналітика-професіонала в аналітичному процесі. У цьому полягає і відмінність цієї програми від більшості інших систем аналогічного профілю діяльності. Головна й необхідна дія користувача полягає у введенні або імпорті даних в систему програми для отримання звіту про фінансовий стан підприємства. «Ваш фінансовий аналітик» - це зручний і ефективний інструмент для прийняття управлінських рішень в економіці підприємства.

9. Загальногосподарським ефектом від впровадження програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін» є

збільшення прогнозного чистого доходу від реалізації продукції на 3,3% чи 96,72 тис.грн. Чистий прибуток ТОВ «Долфін» від реалізації програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в 2018 році становитиме 17,77 тис.грн., в 2019 році – 70,61 тис.грн., в 2020 році – 78,24 тис.грн., в 2021 році – 86,69 тис.грн, а в 2022 році – 96,05 тис.грн. Всього за перші п'ять років реалізації програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін», дозволить підприємству збільшити чистий прибуток на 349,36 тис.грн. Після проведено аналізу показників ефективності запропонованого інвестиційного проекту, можна зробити висновок, що запропонований проект впровадження програмного продукту «Ваш фінансовий аналітик» в діяльність ТОВ «Долфін» є ефективними та прибутковими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агальцов В. П. Базы данных. В 2 кн. Кн. 1. Локальные базы данных [Текст] / В. П. Агальцов. – М. : Форум, 2011. – 352 с.
2. Азарова А. О. Підвищення ефективності управління споживчим капіталом на підприємстві на основі новітніх програмних засобів/ А. О. Азарова, О. М. Роїк, К. М. Писаренко // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 583–586.
3. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с.
4. Башинська І. О. Використання сучасних інформаційних технологій управління проектами. / І. О. Башинська, А. В. Хрїстова // Економ. журн. Одес. політехн. ун-ту. – 2017. – № 1 (1). – С. 16–22
5. Башинська І.О. Управління ризиками в проектах / І.О. Башинська, Д.О. Макарець // Економіка, фінанси, право. Щомісячний інформаційно–аналітичний журнал. – К.: Аналітик, 2017. – №6 – С. 3–5.
6. Башмак В. В. Планування діяльності молочного підприємства на основі використання OLAP-технологій [Текст] / В. В. Башмак , О. М. М'якшило, О. В. Харкянен // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI століття : Програма і матеріали 74-ї наук. конф. молод. вчених, аспірантів і студентів 21 – 22 квітня 2008 р. – Ч.2. – К.: НУХТ, 2008.— С. 373.
7. Башмаков А. И. Интеллектуальные информационные технологии [Текст] : учеб. пособие. / А. И. Башмаков, И. А. Башмаков. – М. : МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2005. – 304 с.: ил. – (Информатика в техническом университете).
8. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в обліку / М.М. Бенько ; Київський національний торговельно–економічний університет. – К.

: КНТЕУ, 2006. – 362 с.

9. Биннер Х. Управление организациями и производством: от функционального менеджмента к процессному / Хармут Биннер; Пер. с нем. — М.: Альпина Паблишерз, 2010. — 282 с. — (Серия "Производственный менеджмент").

10. Бідюк П.І. Система підтримки прийняття рішень для аналізу фінансових даних [Текст] / Бідюк П.І., Кузнєцова Н.В., Терентьєв О.М. // Наукові вісті НТУУ “КПІ” – №1. –К.: НТУУ “КПІ” ВПІ ВПК “Політехніка”, 2011. – С. 48-61

11. Білан А. Д. Інформаційні технології: технічно–педагогічний аспект: монографія / А. Д. Білан, О. П. Панасик. – Луцьк, 2008. – 320 с.

12. Білявський В.М. Безперервна оптимізація бізнес–процесів організації в умовах становлення інноваційної економіки / В.М. Білявський // Фінансово–економічні важелі розвитку невиробничої сфери в умовах нестабільності : матеріали міжнар. наук.–практ. інтер.–конф. присвячена 70–річчю КНТЕУ. – Х. : Харків. торг.–екон. ін–т КНТЕУ, 2016. – С. 11–12

13. Білявський В.М. Людський капітал як інструмент оцінювання конкурентоспроможності організації / В.М. Білявський // Вісник Харків. нац. ун–т ім. В.Н. Каразіна. – 2017. – № 92. – С. 79–87

14. Білявський В.М. Реінжиніринг бізнес–процесів як механізм управління міжнародною конкурентоспроможністю організації / В.М. Білявський // Сучасні проблеми менеджменту: матеріали XII міжнар. наук.–практ. конф. – К. : Нац. авіац. ун–т, 2016. – С. 21–22

15. Братухина Е. А. Управление закупками на предприятии по производству промышленного оборудования. Экономика и управление. 2014. № 10 (119). С. 34–37

16. Варюхин С.Е. Методы оптимизации управления и принятия решений. Примеры. Задачи. Кейсы [Текст] / Варюхин С.Е., Зайцев М.Г., 2-е изд., испр. – М. : Дело, 2008. 664с.

17. Василевська А. Управління проектами підприємства із

використання інформаційних технологій / [монографія]. – КТНЕУ. – 2012. – С. 99.

18. Василенко О. В. Інноваційні ресторани технології : автоматизована система управління «GMS ресторан» / О. В. Василенко. – К. : Кондор, 2014. – 244 с.

19. Верескун М. В. Методи оцінки ефективності впровадження інформаційних систем на промислових підприємствах / М. В. Верескун // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Вип. 1(1). – С. 21–26

20. Витязев Г. Г. Анализ эффективности внедрения информационной системы на предприятии // Молодой ученый. – 2016. – №10. – С. 643–645.

21. Всяких Е.И. и др. Практика и проблематика моделирования бизнес-процессов. / Е.И. Всяких, А.Г. Зуева, Б.В. Носков, С.П. Киселев, Е.В. Сидоренко, А.И. Слюсаренко – Москва: ДМК Пресс, 2012.– 246 с.

22. Гавриленко В. В. Комп'ютерні технології в розв'язанні фінансово-економічних задач : навч. посіб. / Гавриленко В. В., Струневич Л. М., Шумейко О. А. ; М-во освіти і науки України, Нац. трансп. ун-т. – К. : НТУ, 2009. – 126 с.

23. Гавриленко В. В. Комп'ютерні технології обробки економічної інформації : навч. посіб. / Гавриленко В. В., Парохненко Л. М. ; М-во освіти і науки України, Нац. трансп. ун-т. – К. : НТУ, 2008. – 187 с.

24. Гаврилов Д. Управление производством на базе стандартов MRP II [Текст] / Д. Гаврилов. – СПб. : Питер, 2008 – 416 с

25. Галузинський Г. П. Інформаційні системи у бізнесі/ Галузинський Г. П., Денісова О. О., Писаревська Т. А. – К. : КНЕУ, 2013. – 524с.

26. Глівенко С. В. Економічне прогнозування [Текст] : навч. посіб. / С. В. Глівенко, М. О. Соколов, О. М. Теліженко. – 3-тє вид., доп. – Суми : Університетська книга, 2004. – 207 с.

27. Господарський кодекс. Затверджений від 16.01.2003 № 436–IV.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19–20, № 21–22,

ст.144

28. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології/ О. В. Грицунов; Харк. нац. акад. міськ. госп–ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 222 с.

29. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах / В. М. Гужва. – К., 2001. – 400 с.

30. Денисенко М. П. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством / М. П. Денисенко, І. В. Колосся // Економіка та держава. – 2010. – № 7. – С. 19–25.

31. Денісова О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності. – К.: КНЕУ, 2004. – 307 с.

32. Десяткіна І.В. Бухгалтерський облік і контроль витрат виробництва та обігу на підприємствах ресторанного господарства [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / Десяткіна Ірина Володимирівна; Житомир. держ. технол. ун–т. – Житомир, 2012. – 21 с.

33. Дорохов О.В. Основи нечіткого моделювання впливу факторів зовнішнього середовища на функціонування підприємств / О.В. Дорохов, Л.П. Дорохова // Зб. наук. праць ХУ ПС. – Х., 2008. – Вип. 2 (17). – С. 124–127.

34. Дорохов О.В. Оцінювання корпоративних інформаційних систем на основі нечіткого моделювання / О.В. Дорохов, Л.П. Дорохова, І.О.Золотарьова // Матеріали І міжнар. наук.–метод. конф. "Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці", 1–4 квітня 2009. – Чернівці: Друк–Арт, 2009. – С. 161–163.

35. Ершова И. В. Планирование на предприятии [Текст] : учеб. пособие / И. В. Ершова, М. А. Прилуцкая. – Екатеринбург: УГТУ-УПИ, 2008. – 127 с

36. Жигалкевич Ж.М. Інформаційні технології в управлінні підприємством / Ж.М. Жигалкевич, А.С. Онопко // Сучасні підходи до управління підприємством: Збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково–практичної конференції з міжнародною участю, 28 квітня 2016 р. – К: Вид–во «Політехніка», 2016. – 104 с. – С.23

37. Заяць В. М. Роль інформаційних технологій у формуванні стратегічного мислення менеджера / В. М. Заєць // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №6 (96). – С. 280–288.

38. Збаразська Л. О. Управління проектами [Текст]: навч. посіб. / Л. О. Збаразська, В. С. Рижиков, І. Ю. Єрфорт. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.

39. Золотарева И.А. Методы оценки эффективности информационно–технологических проектов / И.А. Золотарева, А.Л. Дорохина // Управління розвитком.: зб. наук. робіт. – Х., 2008. – № 14. – С. 70–71.

40. Информатизация предприятия: преимущества и недостатки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economyz.ru/informatsionnye-tekhnologii-v-biznese/>

41. Інформаційні системи в промисловості : навчальний посібник / Л. О. Добровольська, О. О. Черевко. – Маріуполь : ПДТУ, 2014. – 238 с.

42. Інформаційні системи і технології / [П. М. Павленко, С. Ф. Філоненко, К. С. Бабіч та ін.]. – К. : НАУ, 2013. – 324 с.

43. Інформаційні технології // Вікіпедія: Вільна енциклопедія: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>

44. Інформаційні технології та моделювання бізнес–процесів / О. М. Томашевський, Г. Г. Цегелик, М. Б. Вітер, В. І. Дудук. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

45. Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні: зб. аналіт. доп. / М. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк, Т. О. Ісакова; за заг. ред. Д. В. Дубова. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.

46. Іовчева А. М. Інформаційне суспільство в умовах глобалізаційного розвитку / А. М. Іовчева // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Політологія. – 2014. – Т. 236, Вип. 224. – С. 108-111.

47. Кадемія М. Ю. Інформаційно–комунікаційні технології навчання: термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. – Львів : Вид–во “СПОЛОМ”,

2009. – 260 с.

48. Калінеску Т.В. Інформаційні системи і технології в оподаткуванні / Т.В. Калінеску, Г.С. Ліхоносова, О.М. Антіпов. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – 407 с.

49. Кисіль О. Розробка OLAP-системи експрес-аналізу даних / Кисіль О. – Матеріали V науково-технічної конференції «Інформаційні моделі, системи та технології» – Тернопіль, ТНТУ, 1-2 лютого 2018 – с. 78

50. Климчук М. М. Адаптивна модель протидії ризикам бізнес-процесів підприємств альтернативної енергетики / М. М. Климчук // Бізнес Інформ. – 2013. – № 2. – С. 124-128. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_2_27.

51. Клімушин П. С. Інформаційні системи та технології в економіці / Клімушин П. С., Орлов О. В., Серенок А. О. – Х. : Вид-во ХарІ НАДУ «Магістр», 2011. – 448 с.

52. Кривов'язюк І. В. Проблеми запровадження інформаційних технологій в управлінні логістичною системою підприємства / І. В. Кривов'язюк, Ю. М. Кулик // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 12. – С. 83-90.

53. Кукліна Т. С., Корнієнко О. М. Дослідження якості послуг у закладах ресторанного господарства / Т. С. Кукліна, О. М. Корнієнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 11. – С. 416–419.

54. Лаврук В.В. Управління організаційно-інформаційним забезпеченням розвитку кадрового потенціалу аграрних підприємств / В.В. Лаврук, О.С. Лаврук // Збірник наукових праць ПДАТУ. — Вип. 17. — 2009. — С. 158— 164.

55. Лаврук Л.В. Інформаційне забезпечення системи управління підприємством / Л.В. Лаврук, О.С. Лаврук // Збірник наукових праць ПДАТУ. — Вип. 19. — 2011. — С. 171—176.

56. Левицька І. В. Особливості впровадження інноваційних технологій

в систему управління підприємствами ресторанного господарства / І. В. Левицька, В. В. Завальнюк // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2013. – № 50. – С. 199–205.

57. Луценко В. М. Особливості системи контролю інформації потоків великого розміру // В. М. Луценко, А. М. Балан // Захист інформації. – 2013 – №3. – С.231-235.

58. Маркова Т. Д. Особливості використання інформаційних систем і технологій в системі обліку та контролю / Т. Д. Маркова, Г. Б. Пчелянська // Економіка харчової промисловості. – 2016. – Т. 8, Вип. 3. – С.40-45

59. Мельников В. П. Информационное обеспечение систем управления / В. П. Мельников. – Изд-во: "Академия", 2010. – 336 с.

60. Морзе Н.В. Інформаційні системи. Навч. посібн. /за наук. ред. Н. В. Морзе; Морзе Н.В., Піх О.З. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», – 2015. – 384 с

61. Новітні тенденції розвитку управління підприємствами: монографія / [Федонін О.С., Швиданенко Г.О., Лаврененко В.В. та ін.]. – К.:КНЕУ, 2011. – 257, [7] с.

62. Петрук Ю. Л. Впровадження інформаційних та автоматизованих технологій у діяльність підприємств ресторанного господарства в сучасних умовах / Ю. Л. Петрук // Європейські перспективи. – 2014. – № 5. – С. 167–172.

63. Петрухно Ю. Є. Інформаційне суспільство: поняття, основні складові, характеристика / Ю. Є. Петрухно // Вісник Одеського національного університету. Сер. : Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство. – 2014. – Т. 19, Вип. 1. – С. 127-133.

64. Планування діяльності підприємства/ О. В. Шимко, В. С. Рижиков, С. М. Грибкова, О. І. Шимко, А. Л. Щолокова. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 296 с.

65. Побережець О.В. Теоретико–методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства: [моногр.] / О.В. Побережець. – Херсон: Видавництво: Грінь

Д.С., 2016. – 500 с.

66. Покотильська Н.В. Персонал та його роль в діяльності аграрних підприємств / Н.В. Покотильська // Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти: збірник матеріалів Міжнародної науко-вопрактичної Інтернет конференції науковців, аспірантів та студентів, (м. Кам'янець Подільський, 10 листопада 2016 року) / Подільський державний аграрнотехнічний університет. — Кам'янець-Подільський, 2016. — С. 36—38

67. Половенко Л.П., Гнатюк К.А. Оцінювання ефективності застосування інформаційних технологій / Л. П. Половенко, К. А. Гнатюк // Молодий вчений. – 2015. – № 2(3). – С. 15–18.

68. Помазун О.М. Особливості прийняття рішень із управління бізнес-процесів підприємства / О.М. Помазун // Інструменти регулювання національної економіки в умовах сучасних глобальних викликів: матеріали Міжнар. наук.-пркт. конференції (Хмельницький, 8-10 жовт. 2015 р.). – Хмельницький: ХНУ, 2015. – С. 64-66.

69. Про національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 74/98–ВР зі змінами і доповненнями – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98%E2%F0>.

70. Програмне забезпечення управління підприємством. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ua.kursoviks.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/877–tema–12–programne–zabezpechennya–protsesu–upravlinnya–proyektami–z–kursu–upravlinnya–spetsialnimi–proyektami–nudpsu.

71. Пророчук Ж. А. Роль програмного забезпечення в управлінні підприємством / Ж. Пророчук // Современные информационные технологии. – 2013. – № 1. – С. 18 – 20.

72. Разумников С.В. Анализ существующих методов оценки эффективности информационных технологий для облачных IT-сервисов //

Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 3. [Электронный ресурс]. Режим доступа: www.science-education.ru/109-9548.

73. Розвиток Web-технологій / Самойленко Г.Т. // Сервісна економіка в умовах глобальної конкуренції: правовий та інституційний виміри. – Київ: КНТЕУ – 2017 – С.456–457

74. Роль информационных технологий в экономике: матеріали міжнар. наук.-практ. конфер. [”Аналіз сучасних економічних процесів та інформаційні технології”]: (Дніпропетровськ, 24–25 листопада 2011 р.): – Т.3: Інформаційні системи і технології в економіці. – Д.: Біла К.О., 2011. – 106 с.

75. Самуйлов К.Е. Бизнес-процессы и информационные технологии в управлении телекоммуникационными компаниями [Текст] / К. Е. Самуйлов, А. В. Чукарин, Н. В. Яркина. – М. : Альпина Паблишерз, 2009. – 442 с.

76. Скопень М. М. Комп’ютерні інформаційні технології в туризмі / М.М. Скопень. – К. : Кондор, 2005. – 301 с.

77. Славіна Н.А. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності ситуацій / Н.А. Славіна, О.С. Лаврук // Збірник наукових праць ПДАТУ. — 2014. — Вип. 22. — С. 213—217

78. Степова С. В., Когут А. Л. Доцільність застосування інформаційних технологій в ресторанному бізнесі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_ANR_2014/Informatica/3_153623.doc.htm. – Назва з екрану

79. Сучасні інформаційні технології: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://it-tehnolog.com>. – Назва з екрану.

80. Тебекин А.В. Методы принятия управленческих решений / А.В. Тебекин. – М.: Издательство Юрайт, 2013. – 572 с

81. Тітова О. П. Особливості та переваги використання новітніх інформаційних технологій в управлінні агрохолдингу «Укрлендфармін» / О. П. Тітова // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. – 2012. – № 2(2). – С. 90-96.

82. Ткаль Я. С. Особливості використання інформаційних систем і технологій обліку / Я. С. Ткаль // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу – 2014. – № 2 (26). – С.127-130.

83. Трефолов А., Инструменты гибких технологий внедрения бизнес-процессом. / А.Трефолов, Компания Елма, 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.elma-bpm.ru>

84. Ушакова І. О. Інформаційні системи та технології на підприємстві: конспект лекцій / І. О. Ушакова, Г. О. Плеханова. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 128 с

85. Ушакова І. О. Моделювання інформаційного впливу соціальних мереж на лояльність клієнтів засобами пакету Anylogic / І. О. Ушакова, С. О. Панасенко // Системи обробки інформації. – 2012. – Вип. 4(1). – С. 76–80.

86. Фирма 1 С. [Электронный ресурс] : официальный сайт ООО «1 С». – Текст. и граф. данные. – М., [б. г.]. – Режим доступа: <http://www.1c.ru>

87. Фінансовий інжиніринг як інструмент інноваційної діяльності в інвестиційних проектах/ В.Є. Краскевич, А.В. Селіванова // Ж.: Математичні машини і системи – 2016. – №1 – С. 71–78.

88. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології / С. Г. Шило, Г. В. Щербак, К. В. Огурцова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 220 с.

89. Ющенко Н. Л. Організація оперативного обліку персональних досягнень працівників за допомогою комп'ютерної інформаційної системи як дієвий засіб стимулювання трудової діяльності / Н. Л. Ющенко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2013. – № 3. – С. 185–192.

90. Янчук Т. В. Алгоритм впровадження інформаційних технологій в сучасний бізнес / Т. В. Янчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип. 5, Част. 3. – С. 128–130.

91. Яцюк С. Особливості методики викладання інформаційних систем і технологій для студентів-менеджерів / С. Яцюк // Науковий вісник

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. – 2013. – № 7. – С. 92-95.

92. Case-оценка критических программных систем : в 3 т. / под ред. В. С. Харченко ; М-во образования и науки, молодежи и спорта Украины, Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского "ХАИ". — Х. : Нац. аэрокосм. ун-т "Харьк. авиац. ин-т", 2012

93. Conecto. Автоматизируем бизнес [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://conecto.ua>.

94. D2 System. Система автоматизації технологічних процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://d2.ua/ru/content/144>.

95. Dorokhov O. Using of Information Technologies for Support of Wholesale Pharmaceutical Firm's IndustrialCommercial Activity for Drug's and Medical Product's Distribution / O. Dorokhov, L. Dorokhova // 1st CEE Symposium "Business Informatics in Central and Eastern Europe", 25–27 February 2009. – Vienna. – P. 404–409.

96. Hammer, M. Champy, J., 1993. Reengineering the Corporation: a Manifesto for Business Revolution. London: Nicholas Brealey. p. 365.

97. Investment projects at industrial enterprises: accounting and implementation control [Электронный ресурс] / O.S. Balan, O.V. Berber // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 2 (7). – С. 126–134. – Режим доступа до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>.

98. Itkafe. Автоматизация ресторанов и кафе [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://itkafe.com>.

99. Laudon, K.C., Laudon, J.P., 1998. Management Information Systems, New Approaches to organization and technology. Ney Jersey: PrenticeHall, 395 с.

100. Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise: [Электронный ресурс] / E.I. Maslennikov // Економіка: реалії часу. – 2014. – № 6 (16). – С. 111–115. – Режим доступа: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/111–115.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Асортимент продукції ТОВ «Долфін»

№	Найменування виробу		Ціна
1	Горка маленькая	G-11	4680,00
2	Горка большая	G-12	6750,00
3	Горка "Птица"	G-13	4400,00
4	Горка	G-14	3200,00
5	Горка	G-15	2900,00
6	Горка "Малыш"	G-16	4000,00
7	Горка "Волна"	G-17	7000,00
8	Горка "Верблюды"	G-18	5100,00
9	Горка из пластика "Волна"	G-19	6100,00
10	Горка	G-20	6300,00
11	Горка спираль	G21	8500,00
12	Водные горки	G22	65000,00
Качели			
1	Качель металлическая одинарная	B-41	3200,00
2	Качель металлическая двойная	B-42	4700,00
3	Качель деревянная одинарная	B-43	4000,00
4	Качель деревянная двойная	B-44	4800,00
5	Качель металлическая двухместная	B-45	4500,00
6	Качель металлическая "Лодочка"	B-46	4700,00
7	Качель металлическая на цепях	B-47	2700,00
8	Качель двойная маленькая	B-48	4000,00
9	Качель фигурная	B-49	3000,00
10	Качель парковая	B-50	6200,00
11	Качель деревянная	WK-400	2400,00
12	Качель "Акробат"	WK-401	4800,00
13	Качель деревянная двойная	WK-402	5200,00
14	Качель-лавка на цепях	WK-403	3850,00
15	Качель двойная на цепях	WK-404	6700,00
16	Качель-диван садовая	WK-405	6500,00
17	Качель с лестницей	WK-406	5600,00
18	Качель "Лошадь"	WK-407	2700,00
Качалки, балансиры и карусели			
1	Качалка-балансир	K-21	1800,00
2	Качалка на пружине "Ёжик"	K-22	2700,00
3	Качалка на пружине "Бабочка"	K-23	2700,00
4	Карусель маленькая	K-24	4100,00
5	Карусель большая	K-25	5100,00
6	Качалка на пружине "Дельфин"	K-26	2750,00
7	Качалка на пружине "Пароход"	K-27	2750,00
8	Качалка на пружине "Автомобиль"	K-28	2700,00
9	Качалка на пружине "Мотоцикл"	K-29	2700,00
10	Качалка-балансир "Коромысло"	K-30	2800,00
11	Качалка-балансир "Змейка"	K-31	2840,00
12	Карусель с рулем	K-32	5350,00
13	Качалка на пружине "Пони"	K-33	4200,00

14	Качалка на пружине "Вертолет"	К-34	5200,00
15	Качалка на пружине "Щенок"	К-35	2700,00
16	Качалка-балансир	К-36	1650,00
17	Качалка на пружине "Автомобильчик"	К-37	5500,00
18	Балансир на пружине	К-38	3950,00
19	Карусель	К-39	4750,00
20	Карусель с колесом	К-40	4800,00
21	Качалка балансир на пружине	К-41	2750,00
22	Качалка балансир "Львы"	К-42	5000,00
23	Качалка "Квадроцикл"	К-43	5120,00
24	Карусель	К-44	5250,00
25	Качалка на пружине "Лошадь"	К-45	3100,00
Песочницы, домики и столики			
1	Песочница маленькая	Р-31	1290,00
2	Песочница большая	Р-32	1900,00
3	Песочница "Лодочка"	Р-33	4750,00
4	Песочница "Бабочка"	Р-34	3350,00
5	Домик "Божья коровка"	Р-35	7000,00
6	Песочница "Звездочка"	Р-36	1500,00
7	Песочница с сидениями малая	Р-37	1100,00
8	Песочница с сидениями большая	Р-38	1450,00
9	Столик "Детство"	Р-39	2000,00
10	Домик "Карапуз"	Р-40	5000,00
11	Мостик "Ёжик"	Р-41	2185,00
12	Песочный двор "Кораблик"	Р-42	15000,00
13	Зонтик деревянный	Р-43	1300,00
14	Столик с лавочками	Р-44	2600,00
15	Столик "Цветочек"	Р-45	2135,00
16	Игровой домик	Р-46	5800,00
17	Песочница с крышей	Р-47	4240,00
18	Игровой домик	Р-48	6650,00
19	Песочный двор	Р-49	8250,00
20	Песочница "Барвинок"	Р-50	1890,00
21	Песочница	Р-51	2255,00
22	Игровой домик	Р-52	5475,00
23	Столик "Дуэт"	Р-53	1500,00
24	Песочница "Трансформер"	Р-54	2500,00
25	Игровой домик	Р-55	5800,00
26	Песочница с зонтом	Р-56	8900,00
27	Песочница с крышкой	Р-57	2000,00
28	Песочница тройная	Р-58	3700,00
29	Столик с сиденьями	Р-59	2500,00
30	Столик с грибочком	Р-60	4280,00
31	Столик с навесом	Р-61	4800,00
32	Песочница	Р-62	2700,00
33	Игровой домик	Р-63	9600,00
1	Песочница деревянная маленькая	WP-301	1200,00
2	Песочница деревянная	WP-302	1800,00
3	Песочница с навесом	WP-303	5000,00
4	Песочница фигурная	WP-304	1400,00
5	Песочница шестигранная	WP-305	6500,00
6	Песочница "Райский уголок"	WP-306	5500,00

7	Песочница с крышкой	WP-307	1300,00
8	Песочница с навесом	WP-308	8200,00
9	Песочница трансформер	WP-309	2500,00
10	Песочница "Колодец"	WP-310	5500,00
1	Домик с террасой	WD-500	10000,00
2	Домик классический	WD-501	9000,00
3	Домик большой	WD-502	18000,00
Сюжетно-ролевые игровые элементы			
1	Автомобиль	A-51	12800,00
2	Трамвайчик	A-52	13600,00
3	Грузовик	A-53	11870,00
4	Джип	A-54	10950,00
5	Вертолет	A-55	12340,00
6	Автобус	A-56	18500,00
7	Машинка с лестницей	A-57	18240,00
8	Паровоз	A-58	15000,00
9	Паровоз с вагончиком	A-59	25600,00
10	Вездеход	A-60	23500,00
Игровые комплексы (для детей 3-6 лет)			
1	Игровой комплекс	I-91	10800,00
2	Игровой комплекс	I-91P	11300,00
3	Игровой комплекс	I-92	22780,00
4	Игровой комплекс	I-92P	23300,00
5	Игровой комплекс	I-93	34000,00
6	Игровой комплекс	I-93P	34500,00
7	Игровой комплекс	I-94	24000,00
8	Игровой комплекс	I-95	14800,00
9	Игровой комплекс	I-96	31150,00
10	Игровой комплекс	I-97	45850,00
11	Игровой комплекс	I-98	57500,00
12	Игровой комплекс	I-99	21450,00
13	Игровой комплекс	I-100	35400,00
14	Игровой комплекс	I-101	54400,00
15	Игровой комплекс	I-102	48450,00
16	Игровой комплекс	I-103	44750,00
17	Игровой комплекс	I-104	59700,00
18	Игровой комплекс	I-105	47000,00
19	Игровой комплекс	I-106	14350,00
20	Игровой комплекс	WR-01	10200,00
21	Игровой комплекс	WR-02	21600,00
22	Игровой комплекс	WR-03	21700,00
23	Игровой комплекс	WR-04	30200,00
24	Игровой комплекс	WR-05	45700,00
25	Игровой комплекс	WR-06	27500,00
Игровые комплексы (для детей 7-12 лет)			
1	Игровой комплекс	L-101	20100,00
2	Игровой комплекс	L-102	33660,00
3	Игровой комплекс	L-103	45100,00
4	Игровой комплекс	L-104	39900,00
5	Игровой комплекс	L-105	59400,00
6	Игровой комплекс	L-106	21550,00
7	Игровой комплекс	L-106P	23500,00

8	Игровой комплекс	L-107	43380,00
9	Игровой комплекс	L-108	67300,00
Игровые комплексы "Малыш"			
1	Игровой комплекс	S-200	6500,00
2	Игровой комплекс	S-201	9800,00
3	Игровой комплекс	S-202	8600,00
4	Игровой комплекс	S-203	11000,00
5	Игровой комплекс	S-204	15750,00
6	Игровой комплекс	S-205	13200,00
Игровые комнаты			
1	Игровой комплекс	H-03	44000,00
2	Игровой комплекс	H-04	39500,00
3	Игровой комплекс	H-05	48000,00
Спортивное оборудование			
1	Колода металлическая маленькая	C-61	450,00
2	Колода металлическая большая	C-62	680,00
3	Турник двойной металлический	C-63	2700,00
4	Турник двойной деревянный	C-64	2500,00
5	Мостик	C-65	1880,00
6	Гандбольные ворота	C-66	3000,00
7	Баскетбольная стойка	C-67	2300,00
8	Теннисный стол	C-68	4000,00
9	Спортивный комплекс	C-69	14600,00
10	Спортивный комплекс	C-70	12050,00
11	Спортивный комплекс	C-71	14256,00
12	Спортивный комплекс	C-72	9808,00
13	Спортивный комплекс	C-73	7700,00
14	Волейбольная стойка	C-74	2800,00
15	Баскетбольная стойка	C-75	3650,00
16	Спортивный комплекс	C-76	8210,00
17	Спортивный комплекс	C-77	4150,00
18	Спортивный комплекс	C-78	21056,00
19	Лабиринт	C-79	3350,00
20	Колода деревянная	C-80	750,00
21	Колода деревянная изогнутая	C-81	2230,00
22	Спортивный комплекс "Гимнаст"	C-82	7300,00
23	Брусья	C-83	1500,00
24	Турник с гладиаторской сеткой	C-84	4050,00
25	Паутина	C-85	1350,00
26	Мостик дуговой	C-86	2250,00
27	Спортивный комплекс	C-87	3150,00
28	Спортивный комплекс	C-88	4350,00
29	Спортивный комплекс	C-89	4800,00
30	Спортивный комплекс "Комби"	C-90	16500,00
31	Спортивный комплекс	C-91	5600,00
32	Спортивный комплекс	C-92	6800,00
33	Спортивный комплекс	C-93	6200,00
34	Спортивный комплекс	C-94	12300,00
35	Спортивный комплекс	C-95	7800,00
36	Спортивный комплекс	C-96	5500,00
37	Спортивный комплекс	C-97	7300,00
38	Шведская стенка	C98	5500,00

39	Брусья большие	C99	3282,00
40	Брусья маленькие	C100	650,00
41	Стойка для каната	C101	6100,00
42	Гимнастический комплекс	C102	13000,00
43	Гимнастический комплекс	C103	21500,00
44	Ворота хоккейные	C104	2350,00
45	Турники + брусья + лавка	C105	4200,00
46	Рукоход + шведская стенка	C106	14500,00
47	Турник тройной	C107	3500,00
48	Спортивный комплекс	C108	9000,00
49	Грибочки	C-111	1650,00
50	Колода "Змейка"	C-112	2480,00
51	Лабиринт	C-113	4700,00
52	Трибуна для зрителей	C-114	40000,00
53	Стенка	C-115	3000,00
54	Лаз "Ромашка"	C-116	2200,00
55	Рукоход	C-117	3900,00
Уличные тренажеры			
1	Тренажер уличный	T-01	2860,00
3	Тренажер уличный	T-03	4180,00
7	Тренажер уличный	T-07	4070,00
8	Тренажер уличный	T-08	3344,00
12	Тренажер уличный	T-12	3275,00
Детские спортивные комплексы			
1	Спортивный комплекс	N-300	23050,00
2	Элемент "Лягушка"	N-301	4530,00
3	Спортивный комплекс	N-302	15350,00
4	Спортивный комплекс	N-303	7500,00
5	Спортивный комплекс	N-304	6000,00
6	Спортивный комплекс	N-305	9000,00
7	Спортивный комплекс с горкой	N-306	18150,00
Деревянные игровые комплексы			
1	Игровой комплекс "Старт"	WL-101	12500,00
2	Игровой комплекс	WL-102	21800,00
3	Игровой комплекс "Башня"	WL-103	16500,00
4	Игровой комплекс "Маугли"	WL-104	18800,00
5	Игровой комплекс "Фрегат"	WL-105	26200,00
6	Игровой комплекс "Маугли 2"	WL-106	20500,00
7	Игровой комплекс	WL-107	15500,00
8	Игровой комплекс	WL-108	25800,00
9	Игровой комплекс	WL-109	23600,00
10	Игровой комплекс	WL-110	28500,00
11	Игровой комплекс	WL-111	25900,00
12	Игровой комплекс	WL-112	35500,00
13	Игровой комплекс	WL-113	27000,00
14	Игровой комплекс "Линкор"	WL-114	50200,00
15	Игровой комплекс	WL-115	59500,00
16	Игровой комплекс	WL-116	72000,00
17	Игровой комплекс	WL-117	34700,00
18	Игровой комплекс "Мельница"	WL-118	58000,00
19	Игровой комплекс	WL-119	37650,00
20	Игровой комплекс	WL-120	28700,00

Беседки			
1	Беседка "Карпаты"	BS-400	7600,00
2	Беседка "Охотник"	BS-401	14650,00
3	Павильон 5x4	BS-402	27000,00
4	Беседка 2x4	BS-403	9500,00
5	Беседка "Шэньян"	BS-404	14250,00
6	Беседка "Кагарлык"	BS-405	18500,00
7	Беседка "Тибет"	BS-406	32000,00
8	Беседка 6x4	BS-407	28500,00
9	Беседка	BS-408	15300,00
10	Беседка "Сакура"	BS-409	14000,00
11	Беседка 8x5	BS-410	54000,00
12	Беседка	BS-411	23500,00
13	Беседка "Экзотик"	BS-500	40700,00
14	Беседка "Восток"	BS-501	35000,00
15	Беседка	BS-502	22300,00
16	Беседка шестигранная	BS-600	14000,00
17	Беседка "Альтаир"	BS-601	14500,00
18	Беседка садовая	BS-602	15700,00
19	Беседка садовая	BS-603	14800,00
20	Беседка шестигранная	BS-604	12200,00
21	Беседка элитная	BS-605	20400,00
22	Беседка "Марвелл"	BS-606	25000,00
23	Беседка шестигранная	BS-607	17200,00
24	Беседка шестигранная	BS-608	11500,00
25	Беседка шестигранная	BS-609	15700,00
26	Беседка застекленная	BS-610	42000,00
27	Беседка с арками	BS-800	23500,00
28	Беседка восьмигранная	BS-801	24000,00
29	Беседка восьмигранная	BS-802	20500,00
30	Беседка "Самоцветик"	BS-803	18750,00
31	Беседка восьмигранная	BS-804	28350,00
32	Беседка большая	BS-805	50500,00
Парковое и садовое оборудование			
1	Секция ограждения	D-81	690,00
2	Секция ограждения	D-82	700,00
3	Лавка с фигурной спинкой	D-83	1408,00
4	Скамья со спинкой	D-84	1570,00
5	Лавка садовая	D-85	1450,00
6	Арка металлическая	D-86	5775,00
7	Лавочка садовая	D-87	600,00
8	Лавка садовая	D-88	1725,00
9	Секция ограждения	D-89	460,00
10	Лавка фигурная	D-90	1630,00
11	Лавка	D-91	2100,00
12	Лавка двойная	D-92	4150,00
13	Лавка	D-93	1700,00
14	Столик с лавочками	D-94	2500,00
15	Секция ограждения	D-95	420,00
16	Секция ограждения	D-96	900,00
17	Лавка с навесом	D-97	3600,00
18	Лавка деревянная	SL-01	1750,00

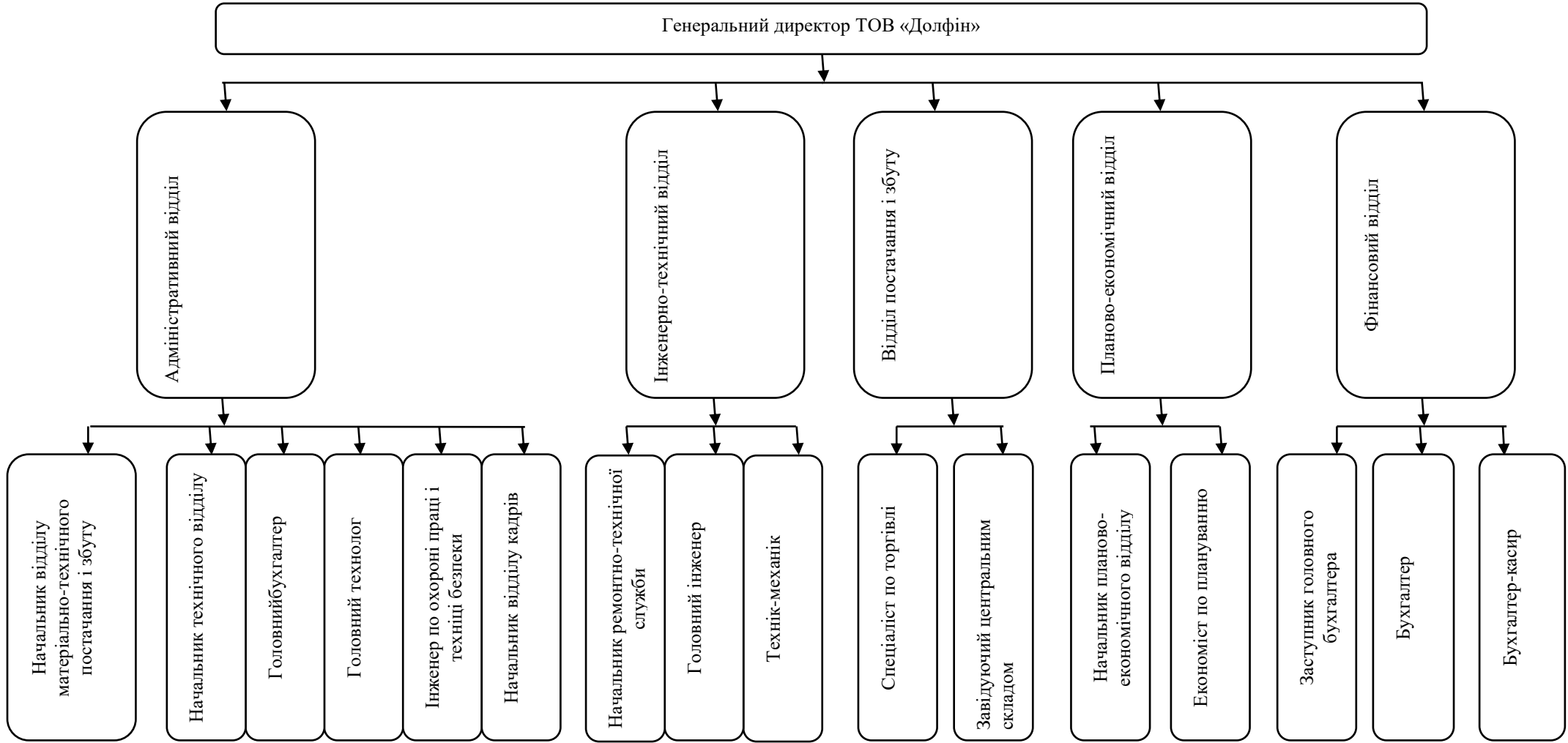
19	Лавка деревянная	SL-02	2200,00
20	Лавка деревянная	SL-03	2000,00
21	Лавка деревянная	SL-04	1800,00
22	Шезлонг	SL-05	4200,00
23	Лавки круговые	SL-06	4800,00
24	Лавки круговые	SL-07	7800,00
25	Лавка деревянная	SL-08	1200,00
26	Лавочка	SL-09	2150,00
27	Лавка с подушками	SL-10	3600,00
28	Урна для мусора	U-01	565,00
1	Пергола	PR-01	2800,00
2	Пергола	PR-02	2500,00
3	Пергола	PR-03	5500,00
4	Пергола с лавкой	PR-04	5850,00
5	Лавка с крышей	PR-05	6300,00
6	Пергола прямоугольная	PR-06	7800,00
7	Пергола 3,5х3,5	PR-07	12500,00
8	Пергола с лавочками	PR-08	8200,00
9	Арка садовая	PR-09	3800,00
10	Пергола с клумбами	PR-10	3000,00
11	Пергола 6х2,4	PR-11	21000,00
12	Пергола 2х1,5	PR-12	7500,00
13	Пергола	PR-13	4200,00
Столы			
1	Стол круглый	ST-100	1200,00
2	Стол прямоугольный	ST-110	1300,00
3	Стол круглый	ST-120	1400,00
4	Стол овальный	ST-130	3200,00
5	Стол шестиугольный	ST-200	1200,00
6	Стол шестиугольный	ST-300	1250,00
7	Стол круглый	ST-400	1000,00
8	Стол круглый большой	ST-500	1600,00
9	Стол прямоугольный	ST-600	1020,00
10	Стол круглый	ST-700	1650,00
11	Стол прямоугольный	ST-800	1400,00
12	Стол прямоугольный	ST-900	1800,00
13	Стол прямоугольный	ST-1000	2000,00
Садовые наборы			
1	Стол +2 лавки +2 стула	SN-01	5850,00
2	Стол +8 стульев	SN-02	7200,00
3	Круглый стол +8 стульев	SN-03	6100,00
4	Круглый стол +8 стульев	SN-04	6600,00
5	Стол +2 лавки +6 стульев	SN-05	9800,00
6	Стол +2 лавки	SN-06	6200,00
Резиновое покрытие Цена грн. /кв. м			
1	Плитка резиновая (шестиугольник) вес 20,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-0,2	336,00
2	Плитка резиновая (шестиугольник) вес 22,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-0,25	364,00
3	Плитка резиновая (шестиугольник) вес 24,0	Q-0,3	406,00

	кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)		
7	Плитка резиновая (квадрат) вес 24,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, коричневый, серый, черный)	Q-1,3	375,00
8	Плитка резиновая (квадрат) вес 26,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-1,35	390,00
9	Плитка резиновая (квадрат) вес 28,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-1,4	440,00
10	Плитка резиновая (квадрат) вес 30,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-1,45	480,00
11	Плитка резиновая (квадрат) вес 32,0 кг./м.кв. (зеленый, красный, синий, коричневый, синий, серый, черный)	Q-1,5	525,00
17	Кромка односторонняя вес 9,75 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-30	168,00
20	Кромка односторонняя вес 12,75 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-33	217,00
22	Кромка односторонняя вес 14,75 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-35	259,00
23	Кромка односторонняя вес 15,75 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-36	280,00
27	Кромка двусторонняя вес 12,50 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-43	217,00
29	Кромка двусторонняя вес 14,50 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-45	259,00
30	Кромка двусторонняя вес 15,50 кг./п.м. (зеленый, синий, красный, коричневый, серый, черный)	Q-46	280,00
31	Бордюр вес 4,6 кг./п.м. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-50	154,00
32	Бордюр вес 7,0 кг./п.м. (зеленый, красный, синий, коричневый, серый, черный)	Q-51	182,00

Джерело: «ПРАЙС-ЛИСТ 14/04/2014 на оборудование детских и спортивных площадок»

Додаток Б

Організаційна структура ТОВ «Долфін»

Розподіл функцій в середні ТОВ «Долфін»

Відділ/підрозділ	Функції
Керівництво підприємства	планування, організація, координування всієї діяльності, а також підбір і розміщення кадрів, оцінювання виконання поставлених цілей. Вирішення задач пов'язаних із загальними напрямками діяльності, проведення фінансової політики, визначення лімітів витрат на утримання персоналу, питання закупівельної політики
Фінансовий відділ	розробляє фінансову стратегію компанії, організовує управління рухом фінансових ресурсів підприємства, регулювання фінансових відносин, що виникають у процесі діяльності організації, забезпечує фінансову стійкість, керує розробкою проектів перспективних і поточних фінансових планів.
Планово-економічний відділ	розробляє ефективну стратегію розвитку та основні розділи плану розвитку компанії, готує конкретні програми розвитку і реструктуризації підприємства, аналізує можливість здійснення різних варіантів розвитку підприємства.
Адміністративний відділ	здійснює керівництво комерційним підрозділом підприємства, відповідає за збутову стратегію, забезпечує ефективну роботу регіональних підрозділів.
Відділ постачання і збуту та інженерно-технічний відділ	організовує технічну підготовку виробництва, організовує і контролює випуск продукції відповідно до встановлених норм якості та кількості.
Інженерно - технічний відділ	забезпечує своєчасне, планомірне і якісне інженерно-технічне і транспортно-господарське обслуговування підприємства.

Додаток Г

Фінансова звітність підприємства за 2015-2017 рр.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Товариство з обмеженою відповідальністю "Долфін"	за ЄДРПОУ	36629973
Територія	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання <u>Приватне підприємство</u>	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності <u>Виробництво спортивних товарів</u>	за КВЕД	32.30
Середня кількість працівників, осіб <u>7</u>		
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Олексіївська, буд. 3, м. КИІВ, 03110</u>		3835491

Баланс на 31 грудні 2017 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	59,6	134,3
первісна вартість	1011	104,5	212,6
знос	1012	(44,9)	(78,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	59,6	134,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	483,0	612,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	53,8	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5,6	30,9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	99,8	46,7
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	18,0	28,8
Усього за розділом II	1195	660,2	719,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	719,8	853,5

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Коди

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	63,0	63,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	501,0	591,8
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	564,0	654,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12,0	0,1
розрахунками з бюджетом	1620	35,5	21,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	28,5	20,0
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	108,3	177,2
Усього за розділом III	1695	155,8	198,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	719,8	853,5

2. Звіт про фінансові результати
за 2017 рік

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 931,1	2 073,9
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2 931,1	2 073,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 402,0)	(1 581,3)
Інші операційні витрати	2180	(418,3)	(343,9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 820,3)	(1 925,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	110,8	148,7
Податок на прибуток	2300	(20,0)	(28,5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	90,8	120,2

Керівник

Батрун Віктор Григорович

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Товариство з обмеженою відповідальністю "Долфін"	за ЄДРПОУ	36629973
Територія	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання <u>Приватне підприємство</u>	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності <u>Виробництво спортивних товарів</u>	за КВЕД	32.30
Середня кількість працівників, осіб <u>7</u>		
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Олексіївська, буд. 3, м. КИІВ, 03110</u>		3835491

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	59,6	134,3
первісна вартість	1011	104,5	212,6
знос	1012	(44,9)	(78,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	59,6	134,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	483,0	612,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	53,8	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5,6	30,9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	99,8	46,7
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	18,0	28,8
Усього за розділом II	1195	660,2	719,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	719,8	853,5

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	63,0	63,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	501,0	591,8
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	564,0	654,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12,0	0,1
розрахунками з бюджетом	1620	35,5	21,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	28,5	20,0
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	108,3	177,2
Усього за розділом III	1695	155,8	198,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	719,8	853,5

2. Звіт про фінансові результати
за 2016 рік

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 931,1	2 073,9
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2 931,1	2 073,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 402,0)	(1 581,3)
Інші операційні витрати	2180	(418,3)	(343,9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 820,3)	(1 925,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	110,8	148,7
Податок на прибуток	2300	(20,0)	(28,5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	90,8	120,2

Керівник

(підпис)

Батрун Віктор Григорович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток Д

Основні закони та нормативні акти, якими регулюється діяльність

ТОВ «Долфін»

Назва законів та нормативних актів	Сфера регулювання
1	2
Конституція України від 28.06.1996, із змінами, внесеними Законами України від 1 лютого 2011 року, № 254к/96-ВР [34]	Загальні засади підприємництва, конкуренції, захисту прав споживачів, право на працю.
Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 [16]	Основні принципи господарської діяльності, господарські зобов'язання, особливості правового регулювання, зовнішньоекономічна діяльність.
Цивільний кодекс України від 18.03.2004 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, №№ 40-44, ст.356 [66]	Регулювання відносин оплатного надання послуг
Кодекс законів про працю України// Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375 [32]	Трудові правовідносини, оплата праці, умови праці, рішення трудових спорів.
Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 [50]	Сплата податків, зборів та платежів до державного та місцевих бюджетів. Сплата податку на прибуток та пільги, що до сплати цього податку.
Закон України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 400/03-ВР// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 37, ст.237 [25]	Пенсійне забезпечення.
Закон України “Про акціонерні товариства” від 17.09.2008 № 1255-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, N 50-51, ст.384 [24]	Правила створення, діяльності, права і обов’язки їх учасників та засновників.
Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в нац. / іноземній валюті від 21.01.2004 № 22 Зареєстровано в Міністерстві [28]	Безготівкові розрахунки підприємств.
Закон “Про охорону праці”// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668 [29]	Охорона праці на підприємствах.